

د پوهنې وزارت

د تعلیمي نصاب، د ښوونکو د روزنې او

د ساینس د مرکز معینیت

د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي

کتابونو د تالیف لوی ریاست

د قرآن کریم زده کړه

او

اسلامي ښوونه او روزنه

پنځم ټولگی

Ketabton.com

د چاپ کال: ۱۳۸۹ هـ. ش.

درسی کتابونه د پوهنې په وزارت پورې اړه لري
په بازار کې یې اخیستنه او خرڅونه په کلکه منع
ده. له سر غړونکو سره قانوني چلند کېږي.

د پوهنې وزارت

د تعلیمي نصاب، د ښوونکو د روزنې او

د ساینس د مرکز معینیت

د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي

کتابونو د تالیف لوی ریاست

د قرآن کریم زده کړه او اسلامي ښوونه او روزنه

پنځم ټولگی

د چاپ کال: ۱۳۸۹ هـ. ش.

د کتاب د تالیف، خپرني او تدقيق کميټې

ليکوال: مؤلف شير احمد مسعودی د اسلامي علومو د دپارتمنت علمي او مسلکي غړی.

سلاکاره کمیټه:

- ۱_ دکتور احسان الله د اسلامي علومو د دپارتمنت آمر.
- ۲_ سرمؤلف الحاج بسم الله بختيار د اسلامي علومو د دپارتمنت علمي او مسلکي غړی
- ۳_ عبدالرقيب جهيد د اسلامي علومو د دپارتمنت علمي او مسلکي غړی.
- ۴_ سرمؤلف محمد انيس يونس د عربي ژبې او ادبياتو د دپارتمنت آمر .
- ۵_ مولوي عبدالوکيل د اسلامي علومو د دپارتمنت علمي او مسلکي غړی.
- ۶_ مؤلف شير احمد مسعودی د اسلامي علومو د دپارتمنت علمي او مسلکي غړی.
- ۷_ استاد رقيب الله ابراهيمي د اسلامي علومو د د پارتمنت علمي او مسلکي غړی.
- ۸_ مايل آقا متقي د اسلامي علومو د د پارتمنت علمي او مسلکي غړی.

د خپرني او تدقيق کمیټه:

- ۱_ پوهاند عبد السلام عظيمي قاضي القضاات او د سترې محکمې رئيس.
- ۲_ قضاوت پوه استاد قيام الدين کشاف.
- ۳_ قاضي ندير احمد حنفي د ولسي جرگې د تقنين کميسيون مرستيال.
- ۴_ مولوي عبدالعزيز د ولسي جرگې د ديني ، پوهنې او لوړو زده کړو د کميسيون غړی .
- ۵_ کرامت الله صديق د حج او اوقافو وزارت د تدقيق کميسيون رئيس.
- ۶_ مولوي عين النعيم فيضي د علماؤ د سراسري شورا غړی .
- ۷_ مولوي عنايت الله بليغ د علماؤ د سراسري شورا غړی .

د محتواو، سياسي، فرهنگي، او ديني برخو د خپرني او کره کتنې کمیټه:

- ۱ - دکتور محمد يوسف نيازی د پوهنې وزارت لوی سلا کار.
- ۲ - محمد آصف ننگ د پوهنې وزارت د خپرونو او اطلاعاتو رئيس.

د تدقيق، تصحيح او څارني کميسيون:

دکتور عبدالغفور غزنوي د تعليمي نصاب، د ښوونکو د روزنې او د ساينس د مرکز معين - د کميسيون رئيس.

د سرمؤلف مرستيال عبدالظاهر گلستاني د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تاليف لوی رئيس. - غړی

سيد محمود خلیق د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تاليف رياست علمي غړی - غړی

کمپوز او ډيزاين:

رحمت الله غفاري او حميدالله غفاري

د مطالبو فهرست

شماره	عنوان	صفحه
۱	د قرآن کریم د زده کړې مضمون	۱_____۱۸
۲	د اسلامي ښوونې او روزنې مضمون : لومړۍ فصل : عقايد	۱۹_____۲۷
۳	دويم فصل : فقه	۲۸_____۵۱
۴	دريم فصل :اخلاق	۵۲_____۶۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بسم الله الرحمن الرحيم

د پوهنې د وزیر پېغام گرانو استادانو، ښوونکو او زده کوونکو،

ښوونه او روزنه د هر هېواد د پراختیا او پرمختګ بنسټ جوړوي. تعلیمي نصاب د ښوونې او روزنې مهم توکی دی چې د علمي پرمختګ او ټولنې د اړتیاوو له مخې رامنځته کیږي. څرګنده ده چې علمي پرمختګ او ټولنیزې اړتیاوې تل د بدلون په حال کې وي. له دې امله لازمه ده چې تعلیمي نصاب هم علمي او رغنده انکشاف ومومي. البته نه ښایي چې تعلیمي نصاب د سیاسي بدلونونو او د اشخاصو د نظریو او هیلو تابع شي.

دا کتاب چې نن ستاسو په لاس کې دی، پر همدې ارزښتونو چمتو او ترتیب شوی دی. علمي ګټورې موضوعګانې پکې زیاتې شوې دي. د زده کړې په بهیر کې د زده کوونکو فعال ساتل د تدریسي پلان برخه ګرځیدلې ده.

هیله من یم دا کتاب له لارښوونو او تعلیمي پلان سره سم د فعالې زده کړې د میتودونو د کارولو له لارې تدریس شي او د زده کوونکو میندې او پلرونه هم د خپلو لوڼو او زامنو په باکیفیته ښوونه او روزنه کې پرله پسې ګډه مرسته وکړي چې د پوهنې د نظام هیلې ترسره شي او زده کوونکو او هېواد ته ښې بریاوې ور په برخه کړي.

زه پر دې ټکي پوره باور لرم چې زموږ گران استادان او ښوونکي د تعلیمي نصاب په رغنده پلي کولو کې ستره دنده او دروند مسؤلیت لري.

د پوهنې وزارت تل زیار کاږي چې د پوهنې تعلیمي نصاب د اسلام د سپېڅلي دین له بنسټونو، د وطن دوستۍ د پاک حس په ساتلو او علمي معیارونو سره سم د ټولنې د څرګندو اړتیاوو له مخې پراختیا ومومي.

په دې ډګر کې د هېواد له ټولو علمي شخصیتونو، د ښوونې او روزنې له پوهانو او د زده کوونکو له میندو او پلرونو څخه هیله لرم چې د خپلو نظریو او رغنده وړاندیزونو له لارې زموږ له مؤلفانو سره د درسي کتابونو په لا ښه تالیف کې مرسته وکړي.

له ټولو هغو پوهانو څخه چې ددې کتاب په چمتو کولو او ترتیب کې یې مرسته کړې، له ملي او نړیوالو درنو موسسو، او نورو ملګرو هېوادونو څخه چې د نوي تعلیمي نصاب په چمتو کولو او تدوین او د درسي کتابونو په چاپ او وېش کې یې مرسته کړې ده، مننه او درناوی کوم.

ومن الله التوفیق

فاروق وردګ

د افغانستان د اسلامي جمهوریت د پوهنې وزیر

د قرآن کریم د زده کړې مضمون د حفظ کولو برخه (۱)

لومړۍ لوست:

د الفاتحه، الاخلاص، الفلق او الناس سورتونو مراجعه (حفظ، تلاوت سره له تجوید)

(د فاتحې سورت)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝
مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ ۝ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ
۝ اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ۝ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ
عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ۝

د الناس سورت

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۝ مَلِكِ النَّاسِ ۝ إِلَهِ النَّاسِ ۝
مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ۝ الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي
صُدُورِ النَّاسِ ۝ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ۝

د الفلق سورت

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ① مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ② وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا
وَقَبَ ③ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ④ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ⑤

د الاخلاص سورت

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ① اللَّهُ الصَّمَدُ ② لَمْ يَلِدْ ③ وَلَمْ
يُولَدْ ④ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ⑤

دويم لوست :

د المسد او النصر د سورتونو (حفظ، تلاوت سره له تجويد)

د المسد سورت

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ ① مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا
كَسَبَ ② سَيَصْلَىٰ نَارًا إِذَا تَآخَتَ لَهُبٌ ③ وَامْرَأَتُهُ حَمَّالَةَ
الْحَطَبِ ④ فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ ⑤

د النصر سورت

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ۖ وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ
اللَّهِ أَفْوَاجًا ۖ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْ لَهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ۝

دریم لوست:

د الکافرون سورت (حفظ، تلاوت سره له تجوید)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ۖ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ۖ
وَلَا أَنْتُمْ عِبُدُونَ مَا أَعْبُدُ ۖ وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدْتُمْ ۖ وَلَا
لَا أَنْتُمْ عِبُدُونَ مَا أَعْبُدُ ۖ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ۝

خلورم لوست:

د الکوثر او الماعون سورتونو (حفظ، تلاوت سره له تجوید)

د الکوثر سورت

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِنَّا أَعْطَيْنَكَ الْكَوْثَرَ ۖ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ۖ إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ۝

د الماعون سورت

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالْإِيمَانِ ۚ فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ الْيَتِيمَ ۖ وَ
لَا يَحْضُ عَلَى طَعَامِ الْمَسْكِينِ ۚ فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ ۚ الَّذِينَ هُمْ عَنْ
صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ۚ الَّذِينَ هُمْ يَرَاءُونَ ۚ وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ۚ

پنجم لوست :

د قریش او الفیل سورتونو (حفظ، تلاوت سره له تجوید)

د قریش سورت

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ۚ قَرِيشُ ۚ الْفُهْمُ رَحْلَةُ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ ۚ فَلْيَعْبُدُوا
رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ۚ الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جَوْعٍ وَأَمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ ۚ

د الفیل سورت

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ ۚ أَلَمْ يَجْعَلْ
كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ ۚ وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ ۚ
تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِنْ سِجِّيلٍ ۚ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَأْكُولٍ ۚ

شپږم لوست:

د الهمزة سورت له (۱ ____ ۴) ایتونه (حفظ، تلاوت سره له تجوید)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ ۝۱ الَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ ۝۲
يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ ۝۳ كَلَّا لَيُنْبَذَنَّ فِي الْحُطَمَةِ ۝۴

اووم لوست:

د الهمزة سورت له (۵ ____ ۹) ایتونه (حفظ، تلاوت سره له تجوید)

وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْحُطَمَةُ ۝۵ نَارُ اللَّهِ الْمُوقَدَةُ ۝۶ الَّتِي
تَطْلُعُ عَلَى الْأَفْقِ ۝۷ إِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُّوَصَّدَةٌ ۝۸
فِي عَمَدٍ مُمَدَّدَةٍ ۝۹

اتم لوست:

د العصر سورت او تیرو شوو سورتونو (حفظ، تلاوت سره له تجوید)

د العصر سورت

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالْعَصْرِ ۝۱ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ ۝۲ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ ۝۳ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ ۝۴

نهم لوست :

د التکاثر سورت له (۱ _ ۴) ایتونه او تیرو شوو سورتونو (حفظ، تلاوت سره له تجوید)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْهَکُمُ التَّکَاثُرُ ۝۱ حَتَّى زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ ۝۲ کَلَّا سَوْفَ
تَعْلَمُونَ ۝۳ ثُمَّ کَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ۝۴

لسم لوست :

د التکاثر سورت له (۵ _ ۸) ایتونه (حفظ تلاوت سره له تجوید).

کَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْیَقِینِ ۝۵ لَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ ۝۶
ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ الْیَقِینِ ۝۷ ثُمَّ لَتَسْأَلُنَّ یَوْمَئِذٍ
عَنِ النَّعِیمِ ۝۸

د تلاوت برخه (۱)

یوولسم لوست:

د الشمس سورت له (۱ _ ۸) ایتونه (تلاوت سره له تجوید)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالشَّمْسُ وَضُحَاهَا ۝۱ وَالْقَمَرُ إِذَا تَلَّهَا ۝۲ وَالنَّهَارُ إِذَا
جَدَّهَا ۝۳ وَاللَّيْلُ إِذَا ایَغَشَّهَا ۝۴ وَالسَّمَاءُ وَمَا بَدَّهَا ۝۵
وَالْأَرْضُ وَمَا طَحَّهَا ۝۶ وَنَفْسٌ وَمَا سَوَّاهَا ۝۷ فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا
وَتَقْوَاهَا ۝۸

دوولسم لوست:

د الشمس سورت له (۹ _ ۱۵) ایتونه (تلاوت سره له تجوید)

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا ۚ وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا ۖ كَذَّبَتْ
ثَمُودُ بِطَغْوَاهَا ۖ إِذِ انْبَعَثَ أَشْقَاهَا ۖ فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ
اللَّهِ نَاقَةٌ ۖ وَسُقِّيَهَا ۖ فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا ۖ فَذَمُّمَ عَلَيْهِمْ
رَبُّهُمْ بِذُنُوبِهِمْ ۖ فَسَوَّاهَا ۖ وَلَا يَخَافُ عُقْبَاهَا ۖ

د یارلسم لوست:

د البلد سورت له (۱ _ ۱۰) ایتونه (تلاوت سره له تجوید)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
لَا أُقْسِمُ بِهَذَا الْبَلَدِ ۖ وَأَنْتَ حِلٌّ بِهَذَا الْبَلَدِ ۖ وَالْوَالِدُ وَمَا
وَلَدَ ۖ لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي كَبَدٍ ۖ أَيْحَسِبُ أَنْ كُنْ يَقْدِرُ
عَلَيْهِ أَحَدٌ ۖ يَقُولُ أَهْلَكْتُ مَا لَا لُبَدًا ۖ أَيْحَسِبُ أَنْ كُنْ مَرَّةً
أَحَدٌ ۖ أَلَمْ نُجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ ۖ وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ ۖ وَهَدَيْنَاهُ
السَّبِيلَ ۖ

خوارسم لوست:

د البلد سورت له (۱۱ ____ ۲۰) ايتونه (تلاوت سره له تجويد)

فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ ۚ وَمَا اَدْرَاكَ مَا الْعَقَبَةُ ۚ فَكُ رَقَبَةً ۚ
اَوْ اطْعَمْتُ يَوْمَ ذِي مَسْغَبَةٍ ۚ يَتَّبِعُنَا ذَا مَقَرَّةٍ ۚ
اَوْ مَسَكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ ۚ ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَتَوَاصَوْا
بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا بِالْمَرْحَمَةِ ۚ اُولٰٓئِكَ اَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ۚ
وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَاٰلَتْنَاهُمْ اَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ ۚ عَلَيْهِمْ نَارٌ مُّوَصَّدَةٌ ۚ

د حفظ کولو برخه (۲)

پنځلسم لوست:

د الفاتحه، الناس، الفلق، الاخلاص، المسد، النصر، الكافرون، الكوثر
الماعون، قريش، الفيل، الهمزه، العصر او التكاثر سورتونو مراجعه.

شپاړسم لوست:

د القارعه سورت له (۱ ____ ۵) ايتونه (حفظ، تلاوت سره له تجويد)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْقَارِعَةُ ۚ مَا الْقَارِعَةُ ۚ وَمَا اَدْرَاكَ مَا الْقَارِعَةُ ۚ
يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ ۚ وَتَكُونُ الْجِبَالُ
كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ ۚ

اووه لسم لوست :

دالقارعة سورت له (٦ _____ ١١) ايتونه (تلاوت سره له تجويد)

فَأَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ ۖ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ ۝
وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ ۖ فَأُمُّهُ هَاوِيَةٌ ۝ وَمَا
أَدْرَاكَ مَا هِيَّةُ ۖ نَارُ حَامِيَةٍ ۝

اتلسم لوست:

د العاديات سورت له (١ _____ ٦) ايتونه (حفظ، تلاوت سره له تجويد)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝
وَالْعَدِيَّتِ ضَبْحًا ۝ فَالْمُورِيَّتِ قَدْ حَا ۖ فَالْمُغِيرَتِ صُبْحًا ۝
فَأَثَرُنَ بِهِ نَقْعًا ۖ فَوَسْطَنَ بِهِ جَمْعًا ۖ إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ
لَكَنُودٌ ۝

نولسم لوست :

د العاديات سورت له (٧ _____ ١١) ايتونه (تلاوت سره له تجويد)

وَأَنَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ لَشَهِيدٌ ۖ وَأَنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيدٌ ۝ أَفَلَا يَعْلَمُ
إِذَا بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُورِ ۖ وَحُصِّلَ مَا فِي الصُّدُورِ ۖ إِنَّ رَبَّهُمْ
بِهِمْ يَوْمَئِذٍ خَبِيرٌ ۝

د تلاوت برخه (۲)

شلم لوست:

د الفجر سورت له (۱ _____ ۸) ایتونه (تلاوت سره له تجوید)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالْفَجْرِ ۝ وَلَيَالٍ عَشْرٍ ۝ وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ ۝ وَالْيَلِ إِذَا
يَسْرُ ۝ هَلْ فِي ذَلِكَ قَسَمٌ لِّذِي حِجْرِ ۝ أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ
رَبُّكَ بِعَادٍ ۝ إِرْمَادًا ۝ أَرْمَدَ ذَاتِ الْعِمَادِ ۝ الَّتِي لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا
فِي الْبِلَادِ ۝

یو ویشتم لوست:

د الفجر سورت له (۹ _____ ۱۴) ایتونه (تلاوت سره له تجوید)

وَتَمُودَ الَّذِينَ جَابُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ ۝ وَفِرْعَوْنَ ذِي
الْأَوْتَادِ ۝ الَّذِينَ طَغَوْا فِي الْبِلَادِ ۝ فَأَكْثَرُوا فِيهَا
الْفُسَادَ ۝ فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ ۝
إِنَّ رَبَّكَ لِبَاصٍ ۝

دوه ویشتم لوست:

د الفجر سورت له (۱۵ _____ ۲۰) ایتونه (تلاوت سره له تجوید)

فَأَمَّا الْإِنْسَانُ إِذَا مَا ابْتَلَاهُ رَبُّهُ فَأَكْرَمَهُ وَنَعَّمَهُ ۝ فَيَقُولُ
رَبِّيَ أَكْرَمَنِ ۝ وَأَمَّا إِذَا مَا ابْتَلَاهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ ۝
فَيَقُولُ رَبِّيَ أَهَانَنِ ۝ كَلَّا بَلْ لَا تُكْرِمُونَ الْيَتِيمَ ۝
وَلَا تَحْضُونَ عَلَى طَعَامِ الْمُسْكِينِ ۝ وَتَأْكُلُونَ الثَّرَاثَ
أَكْلًا لَّئِي ۝ وَتُحِبُّونَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا ۝

درویشتم لوست :

د الفجر سورت له (۲۱ ____ ۲۴) ایتونه (تلاوت سره له تجوید)

كَلَّا إِذَا دُكَّتِ الْأَرْضُ دَكًّا دَكًّا ۚ وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ
صَفًّا صَفًّا ۚ وَجِئْتُ يَوْمَئِذٍ بِجَهَنَّمَ ۚ يَوْمَئِذٍ
يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ وَأَنَّى لَهُ الذِّكْرَى ۚ يَقُولُ
يَلَيْتَنِي قَدَّمْتُ لِحَيَاتِي ۚ

خلیریشتم لوست:

د الفجر سورت له (۲۵ _ ۳۰) ایتونه (تلاوت سره له تجوید).

فَيَوْمَئِذٍ لَا يُعَذِّبُ عَذَابُهُ أَحَدًا ۚ وَلَا يُوَسِّقُ
وَسَاقَهُ أَحَدًا ۚ يَأْتِيهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ۚ
أَرْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً ۚ
فَادْخُلِي فِي عِبَادِي ۚ وَادْخُلِي جَنَّتِي ۚ

د حفظ برخه (۳)

پنځه ویشتم لوست :

دلاندې حفظ شوو سورتونو مراجعه: الفاتحه ، الناس ، الفلق ، الاخلاص
المسد ، النصر ، الكافرون ، الكوثر ، الماعون ، قريش ، الفيل ، الهمزه ، العصر
التكاثر، القارعه او العاديات. تلاوت او تجوید.

شپړوښتم لوست:

د الزلزه سورت له (۱ _____ ۵) ایتونه (حفظ, تلاوت سره له تجوید)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○
إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا ۝ وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا ۝
وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا ۝ يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا ۝ بِأَنَّ
رَبَّكَ أَوْحَىٰ لَهَا ۝

اوه ویشتم لوست:

د الزلزه سورت له (۶ _____ ۸) ایتونه (تلاوت سره له تجوید)

يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لَّا يَعْمَلُونَ ۝ أَعْمَالَهُمْ ۝ فَمَنْ
يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ۝ وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ
ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ۝

د تلاوت برخه (۳)

اته ویشتم لوست:

د الغاشیه سورت له (۱ ____ ۱۱) ایتونه (تلاوت سره له تجوید)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○
هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ ① وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌ ② عَامِلَةٌ
تَأْتِبَةٌ ③ تَصْلَى نَارًا حَامِيَةً ④ تُسْقَى مِنْ عَيْنٍ أَنْبِيَةٍ ⑤ لَيْسَ
لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِنْ صَرِيحٍ ⑥ لَا يُسْمِنُ وَلَا يُغْنِي مِنْ جُوعٍ ⑦
وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ تَائِبَةٌ ⑧ لَسَعِيَهَا رَأْيُهُ ⑨ فِي جَنَّةٍ
عَالِيَةٍ ⑩ لَا تَسْمَعُ فِيهَا لَغْوَةً ⑪

نه ویشتم لوست:

د الغاشیه سورت له (۱۲ ____ ۲۰) ایتونه (تلاوت سره له تجوید)

فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ⑫ فِيهَا سُرُرٌ مَرْفُوعَةٌ ⑬ وَأَنْوَاعُ
مَوْضُوعَةٌ ⑭ وَنَمَارِقُ مَصْفُوفَةٌ ⑮ وَزَرَابِيُّ مَبْثُوثَةٌ ⑯
أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ⑰ وَإِلَى السَّمَاءِ
كَيْفَ رُفِعَتْ ⑱ وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ⑲ وَإِلَى الْأَرْضِ
كَيْفَ سُطِحَتْ ⑳

دېرشم لوست:

د الغاشية سورت له (۲۱ _____ ۲۶) ايتونه (تلاوت سره له تجويد)

فَذَكِّرْ إِنَّمَا أَنْتَ مُذَكِّرٌ ۚ لَسْتَ عَلَيْهِمْ بِمُصَيِّرٍ ۖ إِلَّا مَن
تَوَلَّىٰ وَكَفَرَ ۖ فَيُعَذِّبُهُ اللَّهُ الْعَذَابَ الْأَكْبَرَ ۚ إِنَّ إِلَيْنَا إِيَابَهُمْ ۖ
ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ ۚ

يو دېرشم لوست:

د الاعلى سورت له (۱ _____ ۹) ايتونه (تلاوت سره له تجويد)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝
سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى ۚ الَّذِي خَلَقَ فَسُوَّى ۚ وَالَّذِي قَدَّرَ
فَهْدَى ۚ وَالَّذِي أَوْخَزَ الْمُرْجَى ۚ فَجَعَلَهُ غُثَاءً أَحْوَى ۚ
سَنُقَرِّبُكَ فَلَا تَنْسَى ۚ إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا
يَخْفَى ۚ وَنُيَسِّرُكَ لِلْيُسْرَى ۚ فَذَكِّرْ ۚ إِنَّ نَفْعَ الذِّكْرِى ۚ

دوه دېرشم لوست:

د الاعلى سورت له (۱۰ _____ ۱۹) ايتونه (تلاوت سره له تجويد)

سَيَذَكِّرُكَ مَنْ يُخَشَى ۚ وَيَتَجَبَّبُهَا الْأَشْقَى ۚ الَّذِي يَصْلَى النَّارَ
الْكُبْرَى ۚ ثُمَّ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَى ۚ قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى ۚ
وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى ۚ بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ۚ
وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَى ۚ إِنَّ هَذَا الْفَى الصُّحُفِ الْأُولَى ۚ صُفِ
إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى ۚ

دري دېرشم لوست:

د الطارق سورت له (۱ ____ ۱۰) ایتونه (تلاوت سره له تجوید)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالسَّمَاءِ وَالطَّارِقِ ۝ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الطَّارِقُ ۝
النَّجْمُ الثَّاقِبُ ۝ إِنْ كُلُّ نَفْسٍ لَمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ ۝
فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ مِمَّ خُلِقَ ۝ خُلِقَ مِنْ مَّاءٍ دَافِقٍ ۝
يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَائِبِ ۝ إِنَّهُ عَلَى رَجْعِهِ
لَقَادِرٌ ۝ يَوْمَ تُبْلَى السَّرَائِرُ ۝ فَمَا لَهُ مِنْ قُوَّةٍ وَلَا
نَاصِرٍ ۝

څلوردېرشم لوست:

د الطارق سورت له (۱۱ ____ ۱۷) ایتونه (تلاوت سره له تجوید).

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ ۝ وَالْأَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ ۝
إِنَّهُ لَقَوْلُ فَصْلٍ ۝ وَمَا هُوَ إِلَّا هَزْلٌ ۝ إِنْهُمْ يَكِيدُونَ
كِدًا ۝ وَآكِيدُ كِيدٍ ۝ فَهَلِ الْكَافِرِينَ
أَمَهُمْ رُؤُودًا ۝

پنځه دېرشم لوست:

د تیرو حفظ شوو سورتونو مراجعه: الفاتحه ، الناس ، الفلق ، الاخلاص ،
المسد ، النصر ، الكافرون ، الكوثر ، الماعون ، قريش ، الفيل ، الهمزه ، العصر ،
التكاثر ، القارعه ، العاديات او الزلزله.

شپړد پرشم لوست:

د البروج سورت له (۱ ____ ۹) ایتونه (تلاوت سره له تجوید)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ ۝ وَالْيَوْمِ الْمَوْعُودِ ۝ وَشَاهِدِ
وَمَشْهُودِ ۝ قَتَلَ أَصْحَابُ الْأُخْدُودِ ۝ النَّارِ ذَاتِ
الْوُقُودِ ۝ إِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُودٌ ۝ وَهُمْ عَلَى مَا يَفْعَلُونَ
بِالْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ ۝ وَمَا نَقَمُوا مِنْهُمْ إِلَّا أَنْ يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ
الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ۝ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۝
وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ۝

اووه دیرشم لوست:

د البروج سورت له (۱۰ ____ ۱۳) ایتونه (تلاوت سره له تجوید).

إِنَّ الَّذِينَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوبُوا
فَلَهُمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ عَذَابُ الْحَرِيقِ ۝ إِنَّ الَّذِينَ
آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ ۝ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيرُ ۝ إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ
لَشَدِيدٌ ۝ إِنَّهُ هُوَ يُبْدِي وَيُعِيدُ ۝

اته دیرشم لوست :

د البروج سورت له (۱۴ _____ ۲۲) ایتونه (تلاوت سره له تجوید)

وَهُوَ الْغَفُورُ الْودُودُ ۝ ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ ۝ فَعَالٌ لِّمَا
يُرِيدُ ۝ هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْجُنُودِ ۝ فِرْعَوْنُ وَثَمُودَ ۝
بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْذِيبٍ ۝ وَاللَّهُ مِنْ وَرَائِهِمْ مُحِيطٌ ۝
بَلْ هُوَ قُرْآنٌ مَجِيدٌ ۝ فِي لَوْحٍ مَحْفُوظٍ ۝

نه دیرشم لوست :

د الانشقاق سورت له (۱ _____ ۹) ایتونه (تلاوت سره له تجوید)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝
إِذَا السَّمَاءُ انشَقَّتْ ۝ وَأَذْنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ۝ وَإِذَا
الْأَرْضُ مُدَّتْ ۝ وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ ۝ وَأَذْنَتْ
لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ۝ يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ
كَدًا حَافِلًا ۝ فَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ ۝
فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا ۝ وَيَنْقَلِبُ إِلَىٰ أَهْلِهِ
مَسْرُورًا ۝

خلوینستم لوست :

د الانشقاق سورت له (۱۰ _ ۱۹) ایتونه (تلاوت سره له تجوید)

وَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ وَرَأَىٰ ظَهْرَهُ ۖ فَسَوْفَ يَدْعُوا
ثُبُورًا ۖ وَيَصْلِي سَعِيرًا ۚ إِنَّهُ كَانَ فِي أَهْلِهِ مَسْرُورًا ۚ
إِنَّهُ ظَنَّ أَنْ لَنْ يَحُورَ ۚ بَلَىٰ ۚ إِنَّ رَبَّهُ كَانَ بِهِ
بَصِيرًا ۚ فَلَا أُقْسِمُ بِالشَّفَقِ ۖ وَاللَّيْلِ وَمَا وَسَقَ ۖ
وَالْقَمَرِ إِذَا اتَّسَقَ ۖ لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَن طَبَقٍ ۚ

یوخلوینستم لوست:

د الانشقاق سورت له (۲۰ _ ۲۵) ایتونه (تلاوت سره له تجوید)

فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۚ وَإِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْآنُ لَا يَسْجُدُونَ ۚ
بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَكْذِبُونَ ۚ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُوعُونَ ۚ
فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ۚ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ۚ

تکرار:

د تیرو حفظ شوو سورتونو: الفاتحه، الناس، الفلق، الاخلاص، المسد، النصر،
الكافرون، الكوثر، الماعون، قريش، الفيل، الهمزه، العصر، التكاثر، القارعه،
العاديات او الزلزلة، تکرار.

د اسلامي ښوونې او روزنې مضمون لومړۍ فصل

لومړۍ لوست

عقايد

د فاتحې سورت

سريزه:

شروع کوم په نوم د الله چې ډير مهربان او زيات رحم کوونکی دی.
د فاتحې سورت: په ام الكتاب او ام القرآن سره هم ياد شوی دی.
په مکه مکرمه کې نازل شوی او د لاتدې مطالبو لرونکی دی: ستاينه د الله تعالیٰ عظمت او د هغه ستايل په هغو صفتونو باندې چې په عظمت، قدرت، حکمت، تدبير، شان او شوکت، جلال، د ملک وسعت، لطف او رحمت د الله تعالیٰ باندې دليل دي.

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (۱)

ترجمه: ټوله ثنا او ستاينه يوازی الله لره ده چې د ټولو کایناتو پالونکی دی.
تفسیر: دکمال ټول صفتونه او ستاينې دازل څخه ترابده پورې هغه که د لمانځه په شکل کې وي او يا د دعا او اذکارو او يا نورو صورتونو سره وي. دالله تعالیٰ دشان سره وړ او يوازی د الله تعالیٰ ذات يې لایق دی؛ ځکه چې الله تعالیٰ دټول عالم پيدا کوونکی او پالونکی دی.

الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ (۲) مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ (۳)

ترجمه: هسی الله تعالیٰ چې ډير مهربان، زيات رحم لرونکی، او د جزاء د ورځې مالک دی.

تفسیر: ټولې ثناوې او ستاينې دالله تعالیٰ په ذات پورې خاصې دي، چې د ټول عالم تربيه کوونکی، ډير مهربان او زيات رحم لرونکی دی. د دين ورځ د قيامت ورځ ده په دې ورځ کې ويره او اميد په داسې اندازه سره وي چې هيڅ سابقه نه لري او يوازی به د يوه الله تعالیٰ حکومت وجود ولري.

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ (۴)

ترجمه: خاص ستا د ذات عبادت کوو. او يوازی ستا له ذات څخه مرسته غواړو.

تفسير : كله چي الله تعالى د ټول عالم خالق، اويوازينی ذات دی، نو د عبادت لایق هم دی.

بنده تعهد کوي، چي ټول عبادتونه يې خاص د الله تعالى لپاره دي او يوازې له الله تعالى څخه مرسته غواړي. نو د بنده لپاره له الله تعالى سره د اړیکو د ټینګولو لپاره دا تر ټولو غوره لاره ده.

دالله تعالى له ذات نه پرته له هېڅ موجود څخه مرسته غوښتل روا نه دي .

اهدنا الصراط المستقيم (۵) صراط الذين انعمت عليهم (۲)

ترجمه: راوښيه مونږ ته مستقيمه لاره دهغو کسانو لاره چي پيرزوينه دي ورباندې کړې ده.

تفسير : د نيکې لارې له غوښتنې څخه مراد دلته تنها د نيکې لارې غوښتنه نه ده بلکې مراد او مطلب له دغې غوښتنې څخه د نېکې لارې لارښوونه او په هغه لاره د عمل کولو توفيق غوښتل دواړه دي .

غير المغضوب عليهم ولا الضالين (۷)

ترجمه: نه د هغو خلکو لاره چي غضب پرې نازل شوی او نه لاره د هغو خلکو چي گمراهان دي .

تفسير: موږ ته په مستقيمه لاره چي دنجات موندونکيو لاره ده، هدايت وکړه؛ نه د غضب کړی شويو او گمراهانو لاره. دغه آيت دا ثابتي چي د انسان لپاره په دنيا کې له الله (ج) څخه د هدايت دلارې چي د کاميابۍ ، انعام ، ثواب او دالله (ج) د رضا لار ده تر ټولو غوره غوښتنه ده چي د دغې غوښتنې د قبلېدو په صورت کې انسان ته د دواړو جهانونو کاميابي په نصيب کيږي.

هڅونې:

➤ زده کوونکي دې دلوست متن په چوپتيا سره مطالعه کړي.

➤ زده کوونکي دې دلوست مطلب په خپلو ژبو سره بيان کړي.

ارزونه:

آيا زده کوونکو دلوست لوستنه او مطلب زده کړی دی؟

لارښوونه:

✚ محترم ښوونکی دې د مستقيمي او غير مستقيمي مرستې په هکله زده کوونکو ته معلومات ورکړي.

دویم لوست

د اخلاص سورت

موخه: د اخلاص د سورت د ترجمې زده کړه.

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ (۱) اللَّهُ الصَّمَدُ (۲) لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ (۳) وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ (۴)
ترجمه: ووايه (ای محمد صلی الله علیه وسلم چې الله تعالی یودی، الله تعالی بی نیاز دی
نه خوک له ده څخه پیدا شوي دي او نه دی له چا څخه پیدا شوی دی. او نشته ده لره
سیال .

تفسیر: یهودو او نصاراو به د حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) نه داسې پوښتنې
کولې: هغه خدای چې ته مونږ ورته دعوت کوې څرنگه دی؟ څه بیلگې لري؟ هغه
مونږ ته بیان کړه. د هغوی په ځواب کې دغه پورتنی مبارک سورت نازل شوی دی.

هڅونې:

- زده کوونکي دې د دې سورت مفاهیمو ته پوره متوجه اوسي او په دې هکله دې مباحثه وکړي.
- دفاتحې او اخلاص د سورتونو کلمات دې سم ولولي.

محترم ښوونکی!

د سورت متن په زده کوونکو تکرار کړئ او کورنۍ دنده ورکړئ!
یادونه: په کتاب کې د دې دواړو سورتونو راوړنه د دې لپاره ده چې دواړه سورتونه ډیر برکتونه
لري، دفاتحې سورت د قرآن عظیم الشان د اصل په نامه سره او د اخلاص سورت د توحید د
سورت په نامه سره یادېږي. د دې دواړو سورتونو ویل ډیر اجر او ثواب لري. اوهم د دې لپاره دلته
راوړل شوي چې په لمونځونو کې د دواړو سورتونو مفاهیمو ته پاملرنه وکړو.

درېم لوست

دالله تعالی یووالی

موخه: دالله تعالی له یووالي سره اشنایي.

پوښتنه: دالله تعالی توحید یعنې څه؟

توحید په لغت کې یووالي ته وایي. او په اصطلاح کې په (یو والي سره دالله تعالی پیژندنه) ده. او په دې عقیده لرل دي چې الله تعالی په ذات او صفاتو کې یو دی؛ شریک او سیال نه لري.

پوښتنه: آیا د توحید د علم د زده کړې سره آشنا یاست؟

الله تعالی ټول انبیاء (علیهم السلام) د توحید د تبلیغ او تعلیم لپاره را استولي دي، چې بنده گان د مخلوق، له بندگۍ څخه منع او دیوه الله عبادت کولو ته دعوت کړي. او ددې دعوت لپاره یې محمد صلی الله علیه وسلم هم رالېږلی او قرآن کریم یې ورباندې نازل کړی دی؛ چې په هغه کې یې د توحید پوره بیان کړی دی او مونږ یې په هغه باندې په ایمان لرلو سره مامور کړي یو.

دالله تعالی دیووالي دلیل

څوک کولی شي چې د الله تعالی په یووالي باندې له قرآن کریم څخه یو دلیل راوړي؟
دالله تعالی په یووالي باندې دلیل:

لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا: (الانبیاء سورت ۲۲ آیت)

ترجمه: (که چیرې په ځمکه او آسمان کې پرته له الله تعالی څخه نور خدايان وای نو خامخا به یې نظام فاسد شوی وو) نو بې له شکه الله یودی، شریک او مثل نه لري، هیڅ یو شی ورسره مساوي او مشابه نه دی اونه داسې څوک موجود دی چې له ده سره مقابله یا مخالفت وکړي.

هڅوني:

➤ زده کوونکي دې یوځل لوست په چوپتیا سره مطالعه کړي.

➤ زده کوونکي دې د لوست په هکله مباحثه وکړي.

لارښوونه:

محترم ښوونکی دې لوست دپوښتنې اوځواب په شکل سره تکرار کړي چې ښه نتیجه ورڅخه ترلاسه کړي.

خلورم لوست

دالله تعالى ذاتي صفتونه

موخه: دالله تعالى د ذاتي صفتونو پيژندل.

څوک کولی شي دالله تعالى ذاتي صفتونه ذکرکړي؟

دالله تعالى ذاتي صفتونه هغه دي چې د هغوی په ضد سره الله تعالى نه موصوف کيږي، او دالله تعالى له ذات سره لارم دي.

دا صفتونه عبارت دي له: حیات، علم، کلام، اراده، قدرت، سمع او بصر.

۱- حیات: (ژوند) حیات دالله تعالى له ذاتي صفتونو څخه دی. اوپه ضد یې چې موت (مرگ) دی نه موصوف کيږي. دالله تعالى د حیات د صفت اثبات په دې مبارک آیت سره شوی دی: **اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ** (دبقرې سورت ۲۵۴ آیت)

ترجمه: الله (ج)، هغه ژوندي، ابدی ذات نه پرته چې ټول کائنات یې تنظیم کړي بل هېڅ خدای نشته.

۲- علم (پوهه): _ علم دالله تعالى له ذاتي صفتونو څخه دی یعنې الله تعالى په ټولو موجوداتو او مخلوقاتو باندې عالم دی، د خلکو دزړونو په اسرارو (رازونو) پوره اگاهه دی دالله تعالى دا صفت هم ازلي او ابدی دی، او الله تعالى ددې صفت په ضد چې (جهل) دی هېڅ کله نه موصوف کيږي.

۳- کلام (خبرې کول): کلام دالله تعالى له ذاتي صفتونو څخه دی الله تعالى متکلم (خبرې کوونکی) دی دالله تعالى کلام دبنده گانو دکلام په څیر نه دی الله تعالى دکلام دصفت په ضد چې گونگوالی دی نه موصوف کيږي او ددې صفت اثبات په دې مبارک آیت سره شوی دی.

وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى تَكْلِيمًا (د نساء سورت ۱۶۴ آیت)

ترجمه: (الله تعالى له موسی علیه السلام سره په بلاکيف ډول مخامخ خبرې وکړې. او عظیم الشان قرآن هم دالله تعالى کلام دی.

هڅونې:

زده کوونکي دې د حیات، علم او کلام د صفتونو په برخه کې مباحثه وکړي.

آرزونه: آیا زده کوونکو پورتنی لوست زده کړی دی؟

لارښوونه: محترم ښوونکی دې د لوست د محتوی په هکله زده کوونکو ته په ساده ژبه پوره معلومات ورکړي.

اراده او قدرت

موخه : د قدرت او ارادې د صفتونو پېژندنه .

څوک کولی شي دارادې او قدرت په هکله څه خبرې وکړي؟

۴- اراده : اراده دالله تعالی د ذاتي صفتونو څخه یو صفت دی. کوم شی چې په عالم کې پیدا شوی یا پیدا کيږي دالله تعالی په ارادې سره صورت مومي. ټولو شیانو دالله تعالی په ارادې سره تحقق موندلی دی. په دنیا او اخرت کې چې کوم خیر یا شر، گټه یا نقصان، وړوکی یا لوی موجود منځ ته راځي پرته دالله تعالی له ارادې څخه تحقق نه مومي، الله تعالی د ارادې د صفت په ضد سره چې بی اراده گي ده هیڅ کله نه موصوفیږي اراده دالله تعالی ازلی صفت دی او په دې مبارک آیت سره یې اثبات شوی دی. **فَعَالٌ لِّمَا يُرِيدُ** (د بروج سورت ۱۲ آیت) ترجمه: پوره، کوونکی دی د هغه څه چې اراده یې وکړي .

۵- قدرت : (توانایی) الله تعالی په ازلي او ابدی قدرت سره قادر (توانا) دی . دهر څه اراده چې وکړي هغه کولای شي. مړي ژوندي کولی شي. کمزوری قوي او قوي کمزوری گرځوي. یوه شخص ته عذاب ورکوي، بل ته مغفرت کوي. الله تعالی ددې صفت په ضد سره چې عجز (ناتواني) ده نه موصوفیږي او دالله تعالی دا صفت په دې مبارک آیت سره ثابت شوی دی. **((إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ))** (د آل عمران سورت ۱۲۵ آیت) ترجمه: په تحقیق سره چې الله تعالی په هر څه قادر (توانا) دی.

هڅوني :

- زده کوونکي دې د الله تعالی د قدرت د صفت په هکله مباحثه وکړي.
- څو تنه زده کوونکي دې د الله تعالی د قدرت مثالونه ووايي.
- ارزونه: ایا زده کوونکي د لوست مطلب په خپلو ژبو سره ویلی شي؟
- لارښوونه: محترم ښوونکی دې زده کوونکو ته وظیفه ورکړي چې د الله تعالی ټول ذاتي صفتونه په ټولگي کې تکرار او بیا یې په یاد زده کړي.

شپږم لوست

سمع او بصر

موخه: د سمعې او بصر د صفتونو په هکله زده کوونکو ته معلومات ورکول.
خوک ویلی شي چې د سمعې او بصر صفتونه د الله تعالی له کومو صفتونو څخه دي؟

۲- سمع: سمع هم د الله (جل جلاله) د ذاتي صفتونو څخه یو صفت دی یعنې الله تعالی ټول لوړ او ټیټ اوازونه او خبرې په ازلي او ابدي سمعې سره اوري، په ښو خبرو بنده گانو ته ثواب او په بدو خبرو سره عذاب ورکوي. سمع د الله تعالی ازلي او ابدي (قدیم) صفت دی او د دې صفت په ضد سره چې کون والی دی هیڅ کله نه موصوفیږي او په دې آیت کریمه سره یې اثبات شوی دی.

((وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ)) د بقرې سورت ۲۲۴ آیت

ترجمه: الله تعالی اورېدونکی او په ټولو اقوالو او احوالو عالم دی.

۷- بصر: (لیدل) د الله تعالی د ذاتي صفتونو له جملې څخه یو هم بصر دی یعنې الله لیدونکی دی ټول مخلوقات ویني هیڅ شی د ده تعالی له لیدنې څخه پټ نه دی خوک چې په تیاره شپه کې لمونځ کوي، یا کوم بل عمل ترسره کوي الله تعالی په خپل ازلي او ابدي بصر (لیدنې) سره هغه ویني، د هغه پوره مکافات او مجازات ورکوي د الله تعالی دا صفت قدیم (ازلي او ابدي) دی.

او په دې آیت کریمه سره یې اثبات شوی دی:

((إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ)) د بقرې سورت ۱۱۰ آیت

ترجمه: په تحقیق سره الله تعالی لیدونکی دهغه څه دی چې تاسې یې کوی.

هڅونې:

- زده کوونکي دې په گروپي ډول دبصر او سمعې د صفتونو په هکله مباحثه وکړي.
- زده کوونکي دې دلوست محتوی په خپلو ژبو سره ووايي.

ارزونه:

❖ آیا زده کوونکي دبصر او سمعې صفتونه په خپلو ژبو سره ویلي شي؟

لارښوونه:

❖ محترم ښوونکی دې لوست په ساده ژبه سره پوره توضیح کړي.

اووم لوست

دالله تعالیٰ فعلی صفتونه

موخه: دالله تعالیٰ د فعلی صفتونو پیژندنه
دالله تعالیٰ ذاتی او فعلی صفتونو ترمنځ څه فرق دی ویې وایی؟

فعلی صفتونه هغه صفتونه دي چې الله تعالیٰ په اصل صفت او دصفت په ضد سره موصوف کیدای شي لکه رحمت چې ضد یې غضب دی (الله تعالیٰ په دواړو سره موصوف کیدای شي) دالله تعالیٰ فعلی صفتونه زیات دي، چې ځینې یې په لاندې توګه بیا نږېږي:

۱- تخلیق: (پیدا کول) الله تعالیٰ دټول عالم پیدا کوونکی دی، ځمکه، اسمانونه، ورځ، شپه او هر هغه څه چې په ځمکه او اسمانونو کې دي، الله تعالیٰ پیدا کړي دي همداراز هرڅه چې وغواړي پیدا کولی یې شي. د تخلیق ضد عدم تخلیق (نه پیدا کول) دي نو کوم څه چې الله تعالیٰ یې پیدا یښت نه وي غوښتی نه یې پیدا کوي.

۲- ترزریق: (روزي ورکول) دا دالله تعالیٰ له فعلی صفتونو څخه یو صفت دی نو الله تعالیٰ ټول عالم ته روزي ورکوونکی دی.

دترزریق ضد عدم ترزریق (روزی نه ورکول) دي نو که الله تعالیٰ وغواړي چې کوم ژوي ته روزي ورنه کړي پوره اختیار لري کولی شي چې روزي ورنه کړي.

هڅونې:

➤ زده کوونکي دې په ګروپي ډول دتخلیق او ترزریق په هکله مباحثه وکړي.

➤ زده کوونکي دې دلوست محتوی په خپلو ژبو سره بیان کړي.

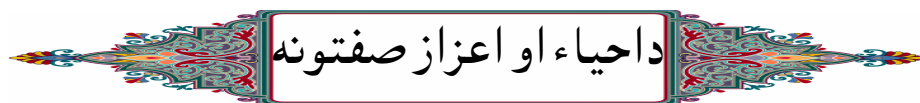
ارزونه:

ایا زده کوونکي ذاتي او فعلی صفتونو تر منځ توپیر کولی شي؟

لارښوونه:

🌟 محترم ښوونکی دې ذاتي او فعلی صفتونو دتوپیر په هکله پوره معلومات وړاندې کړي.

اتم لوست

موخه: د احياء او اعزاز د صفتونو له مفهوم سره آشنایي.

۳_ احياء: د الله تعالى د فعلي صفتونو له جملې څخه احياء (ژوندی کول) دي نو الله تعالى د هر شي په ژوندي کولو پوره قادر دی. ټول هغه شيان چې په دنیا کې ژوندي دي یا ژوندي کېږي الله تعالى ورته حیات (ژوند) ورکړی دی. همداراز ټول عالم چې خوبه یې شي د قیامت تر ورځې پورې ژوندی ساتي. د احياء ضد امات (مړه کول) دي هر وخت چې د چا دمړه کولو اراده وکړي هغه وژني.

۴_ اعزاز: (عزت ورکول) د الله تعالى د فعلي صفتونو له جملې څخه یو اعزاز دی یعنې کله چې الله تعالى وغواړي چاته عزت ورکړي هغه ته عزت ورکوي بیا نو هیڅوک هغه ته ذلت نه شي ورکولی، د اعزاز (عزت ورکولو) ضد اذلال (ذلت ورکول) دي، نو کله چې الله تعالى وغواړي کوم شخص ذلیل کړي هغه ذلیل کوي بیا نو هیڅوک هغه ته عزت نه شي ورکولی، اعزاز، اذلال، احياء او امات د ټول د الله تعالى فعلي صفتونه دي.

هڅونې:

- زده کوونکي دې ډلې ډلې شي اود فعلي صفتونو په هکله دې بحث وکړي.
- زده کوونکي دې د لوست حاصل په خپلو ژبو سره بیان کړي.

ارزونه:

ایا زده کوونکو د اعزاز، اذلال، احياء او امات مفهوم زده کړی دی.

لارښوونه:

محترم ښوونکی دې لوست په ډیره ساده ژبه پوره توضیح کړي.

دویم فصل

نهم لوست

فقهه

د فقهې تعريف او ځينې اصطلاحات

موخه: د فقهې د مفهوم او اصطلاح گانو (فرض، واجب، سنت، مستحب او مباح) پيژندل.

فقه په لغت کې د پوهې، زیرکۍ، معرفت او پيژندلو په معنی ده. او په اصطلاح کې د هغه شرعي علم څخه عبارت دی چې د روا او ناروا له پلوه د مکلف انسان د فعل په اړه خبرې کوي.

روا عملونه په لاندې ډول دي:

۱- فرض: هغه عمل ته ویل کېږي چې په داسې قطعې دلیل سره ثابت شوی وي چې کومه شبهه یې په ثبوت او دلالت کې موجوده نه وي. او په دوه ډوله دي عملي فرض او اعتقادي فرض.

هغه فرض چې د دین له بدیهیاتو څخه وي او په اسلامي مذاهبو کې ورباندې اتفاق شوی وي منکر یې کافر دی.

۲- واجب: په حنفي مذهب کې واجب هغه عمل ته ویل کېږي چې په داسې قطعې دلیل سره ثابت شوی وي چې د هغه دلیل په قاطعیت کې د ثبوت او یا دلالت له مخې شبهه موجوده وي.

۳- سنت: په لغت کې طریقي او لارې ته وايي او په اصطلاح کې هغه عمل ته ویل کېږي چې نبي کریم (صلی الله علیه وسلم) په خپل ټول عمر کې پرته له یو یا دوه ځلو پرېښودلو همېشه کړی وي.

د سنتو حکم:

په کولو سره یې ثواب دی او په نه کولو سره یې ملامتي ده.

۴- مستحب:

درسول اکرم (صلی الله علیه وسلم) او اصحابو کرامو غوره چارې دي چې په کولو کې یې ثواب او په نه کولو کې کومه ملامتي نشته.

۵- مباح: هغه عمل دی چې په کولو یا نه کولو کې یې انسان د واک څښتن وي.

هڅونې: زده کوونکي دې په ډله ییزه توګه په فقهې اصطلاحاتو کې په خپلو کې سره خبرې وکړي.

ارزونه: آیا شاگردانو د سنتو او فرضو مفهومونه زده کړي دي؟

لرېښوونه: محترم ښوونکی دې د فقهې اصطلاحاتو په اړوند زده کوونکو ته پوره معلومات ورکړي.

لسم لوست

د اسلام دويمه بنا لمونځ

موخه: د لمانځه د فرضونو پيژندل او د هغو د ادا کولو لار.

پوښتنه: کوم لمونځ له اذان او اقامت پرته کېږي؟

د اسلام دويمه بنا د لمانځه ادا کول دي چې مسلمانان په يوه شپه او ورځ کې پنځه وخته لمونځ کوي. لمونځ بايد په پاک بدن، پاک ځای او پاکو جامو په ځانگړي وخت کې مخ په قبله د هغه له شرايطو سره ادا شي. د پنځه وخته لمونځونو د ادا کولو ترتيب مويه (دويم، دريم او څلورم) ټولگيو کې په بشپړه توگه لوستلي دي. په دې ځای کې هغه لمونځونه بيانېږي چې زده کړه يې د هر مسلمان له پاره لازمه ده.

- ۱- د جماعت لمونځ.
- ۲- د جنازې لمونځ.
- ۳- قضايي لمونځ.
- ۴- داخترونو لمونځ.
- ۵- د خسوف او کسوف لمونځ.
- ۶- د خوف (وېرې) لمونځ.
- ۷- د استسقاء لمونځ.
- ۸- د تراويح لمونځ.

هڅونه:

زده کوونکي دې د یادو شویو لمونځونو په اړه په خپلو کې سره خبرې وکړي او د هغو نېټگنې دې یوه یوه په ساده ژبه بیان کړي.

ارزونه: آیا شاگردانو واجب لمونځونه پيژندلي دي؟

لارښوونه

✚ بناغلی ښوونکی دې د پورتنيو لمونځونو د کولو په اړه پوره معلومات ورکړي.

يو لسم لوست

د جماعت لمونځ اودهغه گټې

موخه: په جماعت سره د لمانځه د اداء کولو د ښېگڼو پيژندل.

پوښتنې:

۱. په جماعت سره د لمانځه کول څه حکمت لري؟
۲. کوم لمونځونه په جماعت سره ادا کېږي؟
۳. څوک کولی شي د جماعت د لمانځه گټې بيان کړي؟

لمونځ د اسلام دويمه بناء ده، د هر مسلمان لپاره دا غوره ده چې خپل پنځه وخته لمونځونه په جومات کې په جماعت سره ادا کړي. په جماعت سره د لمانځه ادا کول مؤکد سنت دي. د جماعت په لمانځه کې ډېرې گټې شته محمد (صلى الله عليه وسلم) د جماعت د لمانځه د ښېگڼو په اړوند فرمايلي دي:

(صَلَاةُ الْجَمَاعَةِ تَفْضُلُ صَلَاةِ الْفَذِّ سَبْعٍ وَعِشْرِينَ دَرَجَةً) رواه مسلم
ژباړه:

په جماعت سره د لمانځه ادا کول د يوه تن له ځائته لمانځه کولو څخه اوه ويشت درجې فضيلت لري.

د جماعت په لمانځه کې زياتې گټې او ښېگڼې شته دهغو له جملې څخه اتفاق او يووالی، د گاونډيو د حقونو درناوی، د ټولنې د ټولو وگړو حقونو ته پاملرنه، د ځانگړواو ټولنيزو ستونزو لپاره د حل دلارې پيدا کول او د مسلمانانو په زړونو کې د مينې او محبت پيدا کېدل او د آخرت د ښکمرغۍ گټل د پورتنۍ سنتي طريقې په رعايت کولو کې ترلاسه کېږي.

هڅونه:

➤ زده کوونکي دې د جماعت د لمانځه د ښېگڼو او گټو په اړه په ډله ايزه توگه خبرې وکړي.

ارزونه: څوک کولی شي چې د جماعت د لمانځه ښېگڼې په ساده ژبه بيان کړي.

لارښوونه:

ښاغلی ښوونکی دې په ټولنيز ژوند کې د جماعت د لمانځه اودهغه د گټو په اړوند پوره معلومات ورکړي.

دولسم لوست

د دواړو اخترونو لمونځ

موخه: د دواړو اخترونو د لمانځه دادا کولو د طریقې پیژندل.
پوښتنه: د جمعې او دواړو اخترونو لمونځونه څه فرق لري؟
د دواړو اخترونو لمونځ سره له تکبیرونو واجب دی او په لاندې ډول ادا کیږي:
له نیت کولو وروسته امام په جهر (لورواواز) او مقتدیان په تیت آواز تکبیر وایي او خپل دواړه لاسونه تر نامه لاندې یو پر بل باندې ږدي. امام او مقتدیان (سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ) ترپایه پورې په ورو سره لولي بیا امام درې تکبیرونه په لورواواز لولي او مقتدیان یې په تیت آواز لولي د هر تکبیر په ویلو کې خپل لاسونه د غوږونو تر نرمیو پورې پورته کوي او د دغو دریو تکبیرونو تر منځ لاسونه کښته (خوړند) نیسي د دریم تکبیر تر ویلو وروسته خپل لاسونه له نامه لاندې تړي او امام په لورواواز قرائت وایي بیا رکوع او سجده کوي. په دویم رکعت کې درې تکبیرونه له قرائت څخه وروسته او له رکوع نه مخکې د لومړي رکعت په شان ترسره کوي، د لمانځه له ادا کولو وروسته امام دوه خطبې لولي چې دواړه سنت دي، د کوچني اختر په خطبه کې امام د فطر د صدقې په هکله او د لوی اختر په خطبه کې د قربانۍ حکمونه او د تشریق په ورځو کې تکبیر ویلو طریقه او فضیلت بیانوي. (۱)
که چېرې دا اختر لمونځ د کوم شرعي عذر له امله په لومړۍ ورځ اداء نه شي په دویمه او دریمه ورځ دې ادا کړل شي.
یادونه: د دواړو اخترونو په لمونځونو کې اذان او اقامت نه شته.

هڅونه:

- زده کوونکي دې د دواړو اخترونو د لمونځونو د اداء کولو طریقه یو له بل نه وپوښتي. او په عملي ډول سره دې تمثیل کړي.
- ارزونه: آیا د اخترونو د لمونځونو طریقه په خپله ژبه بیانولی شئ؟
- لارښوونه:

بناغلی ښوونکی دې دواړو اخترونو د لمانځه د ویلو طریقه په عملي ډول وروښيي.
۱- د تشریق تکبیرونه دادي: اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ. چې د عرفې د ورځې له سهاره شروع او د ذی الحجة الحرام د دیارلسمې ورځې د ماز یگر تر لمانځه پورې دوام کوي.

د یار لسم لوست

د جنازې د لمانځه حکمونه

موخه: - د جنازې د لمانځه د ادا کولو په اړه پوهېدل.

پوښتنه: د جنازې د لمانځه حکمونه کوم دي؟

د جنازې لمونځ فرض کفایي دی او په لاندې ډول ادا کېږي: کله چې خلک په صفو نو (لیکو) کې منظم ودریدل نیت دي وکړي .

لومړی تکبیر دي ولولي امام او مقتديان دي لاسونه تر نامه لاندې کېږي دي په پټه خوله دي (سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى جَدُّكَ وَجَلَّ ثَنَّاؤُكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ) ولولي. ژباړه: پاک دی ذات ستا؛ خدایه! او ته د ستایلو وړ یې. له برکت نه ډک دی نوم ستا او له عظمت نه ډک دی شان ستا. ستا ثنا ستره ده او غیر له تانه بل معبود نشته، د ثنا له ویلو نه وروسته بل تکبیر ویل کېږي او درود شریف لوستل کېږي.

(اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ) ترجمه: ای الله تعالی ته خپل رحمت نازل کړه په محمد (صلی الله علیه وسلم) او په آل د محمد (صلی الله علیه وسلم) لکه څرنګه چې تا رحمت نازل کړی و په ابراهیم او په آل د ابراهیم په تحقیق سره ته لائق د ثناء یې او د لوی صفت وړ یې.

د درود شریف له ویلو څخه وروسته دریم تکبیر ویل کېږي او بالغ مړي ته که نارینه وي او که ښځینه دا دعا لوستل کېږي.

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِحَيِّنَا وَمَيِّتِنَا وَشَاهِدِنَا وَغَائِبِنَا وَصَغِيرِنَا وَكَبِيرِنَا وَذَكَرِنَا وَأُنْثَانَا، اللَّهُمَّ مَنْ أَحْيَيْتَهُ مِنَّا فَأَحْيِيهِ عَلَيَّ الْإِسْلَامَ وَمَنْ تَوَفَّيْتَهُ مِنَّا فَتَوَفَّهُ عَلَيَّ الْإِيمَانَ

ژباړه: ای الله ته وېښې زموږ ژوندي، مړي، حاضر، غائب، وړوګي، لوی، نر او ښځې، ای الله هغه څوک چې ته ژوند ورکوي له موږ څخه؛ ژوند ورکړې په اسلام او هغه څوک چې ته یې له موږ څخه مړه کوي نو مړه یې کړه په ایمان.

د دعا له ویلو نه وروسته څلورم تکبیر لوستل کېږي او سلام ګرځول کېږي.

هڅونه: زده کوونکي دي په ډله ییزه توګه د جنازې د لمانځه د اداء کولو په هکله خبرې وکړي

د هرې ډلې استازی دي په عملي ډول دغه ښه تمثیل کړي.

ارزونه: څوک کولی شي د جنازې د لمانځه دعا له یاد ه ووايي؟

لارښوونه: ښاغلی ښوونکی دي پورتنۍ دعا په ټولګي کې زده کوونکو ته په ساده ژبه ژباړه او تفسیر کړي.

ځوارلسم لوست

د ماشوم هلک د دعا

موخه: دهغې دعا پيژندل چې ماشوم مړي هلک ته لوستل کېږي.

(اَللّٰهُمَّ اجْعَلْهُ لَنَا فَرَطًا وَّاجْعَلْهُ لَنَا اَجْرًا وَّذُخْرًا وَّاجْعَلْهُ لَنَا شَافِعًا وَّمُشَفَّعًا)

ژباړه:

اې خدايه وگرځوې مونږ ته دغه هلک د خوشحالي سبب او د اجر سبب يې وگرځوې، او مونږ ته يې ذخيره کړې او وگرځوې هغه مونږ ته داسې سپارښت کوونکي چې سپارښت يې منل شوی وي.

هغه دعا چې د صغيرې نجلۍ له پاره ويل کېږي.

(اَللّٰهُمَّ اجْعَلْهَا لَنَا فَرَطًا وَّاجْعَلْهَا لَنَا اَجْرًا وَّذُخْرًا وَّاجْعَلْهَا لَنَا شَافِعَةً وَّمُشَفَّعَةً)

ژباړه:

اې الله (جل جلاله) وگرځوې دغه نجلۍ زموږ لپاره د خوشحالي سبب او د اجر سبب يې وگرځوې او وگرځوې هغه مونږ ته داسې سپارښت کوونکې چې سپارښت يې منل شوی وي.

هڅونه:

➤ زده کوونکي دې د جنازې د لمانځه دعا په ټولگي کې د ننه ځان ځانته مشق او تمرين کړي .

ارزونه:

❖ څوک کولی شي چې د ماشوم هلک دعا له ياده ووايي؟

لارښوونه:

✚ ښاغلی ښوونکی دې پورتنۍ دعا زده کوونکو ته په ټولگي کې دننه ووايي.

پنځلسم لوست

قضا شوی لمونځ اود هغه حکمونه

موخه: د قضا يي لمانځه داډا کولو دوختونوپيژندل اودهغه ترتيب.

څوک کولی شي د قضا شوي لمونځ داډا کولو ترتيب بيان کړي؟

قضاء په لغت کې د حکم کولو اود ادا کولو په معنا ده او په دې ځای کې له هغه وخت نه وروسته د لمانځه اداء کول دي؛ کوم چې شريعت هغه ورته ټاکلی دی، لکه دسهار لمونځ چې د عذر له امله په ټاکلي وخت اداء شوی نه وي په بل وخت کې ادا شي. د فرض او واجب لمونځونو له شرعي عذر پرته پرېښودل لويه گناه ده که څه هم چې قضايي يې پرځای شي، که چيرې په هېریدلو يا د خوب له امله له يو چاڅخه لمونځ قضا شي؛ نو له راوښیدلو او يا له يا ديدلو وروسته بايد پرته له ځنډه د هغه قضايي پرځای کړي.

له شرعي عذر څخه پرته يې ځنډول هم گناه ده. که چيرې د سهار سنت د فرض لمانځه سره يو ځای قضا شوي وي دواړه له زوال نه مخکې ادا کېږي له هغې وروسته د سهار سنت قضايي نه لري يوازې د فرضو قضايي پرځای کېږي.

د قضا شوي لمونځ نيت په لاندې ډول دی:

که چېرې له يو چاڅخه ډېر لمونځونه قضا شوي وي په ده باندې لږمه ده چې د هر يوه قضا شوي لمونځ وخت وټاکي د بېلگې په ډول د پلانی. ورځې د سهار يا مازيگر د لمانځه قضايي ادا کوم داسې نيت درست دی او که چېرې داسې ووايي دسهار يا مازيگر د لمانځه قضايي ادا کوم کافی نه دی نو داسې نيت دې وکړي: نيت مې وکړ چې پرځای کړم د مازيگر لمونځ چې اول له مانه قضا شوی دی او يا د مازيگر لمونځ چې اخر له مانه قضا شوی دی.

هڅونې:

- زده کوونکي دې د قضا شوي لمونځ اودهغه د ترتيب په اړوند په ډله ايزه توگه خبرې وکړي.
- زده کوونکي دې د پوښتنې او ځواب په ډول په خپل منځ کې د قضا شوي لمونځ په اړوند پوهاوی وکړي.

ارزونه: آیا شاگردانو د قضائي لمانځه د اداء کولو طريقه پيژندلې ده؟

لارښوونه:

ښاغلی ښوونکی دې د قضا شوي لمونځ د حکمونو او ادا کولو د ترتيب په اړوند زده کوونکو ته پوره معلومات ورکړي.

شپاړسم لوست

د مسبوق لمونځ

موخه:

د مسبوق د لمانځه د ادا کولو طریقه.

پوښتنه: مسبوق څه معنا لري؟

ماسبوق هغه مقتدي ته وايي چې د یو یا څو رکعتونو له تیریدلو وروسته له امام سره په لمانځه کې شریک شي خپل لمونځ دې داسې ادا کړي:

کله چې امام سلام وگرځوي مقتدي دې سلام نه ګرځوي ودې درېږي که چېرې یو رکعت ترې تېر شوی وي هغه دې پوره کړي خپل لمونځ دې بشپړ کړي. که چېرې د ماسپښین، مازدیګر او ماخوستن په لمونځونو کې دوه رکعت ترې تېر شوي وي دواړه رکعتونه دې پوره اداء کړي او که چېرې یې د ماسپښین، مازیګر په لمونځونو کې یو رکعت له امام سره ادا کړی وي پاتې لمونځ دې د مانبام د لمانځه په شان اداء کړي یعنې یو رکعت دې پوره ادا کړي او بیا دې په قعده کښیني له کښاستو وروسته دې بل رکعت اداء کړي او څلورم رکعت دې خالي اداء کړي.

که چېرې د مانبام په لمانځه کې دوه رکعت ورڅخه تېر شي او یو رکعت یې له امام سره کړی وي دامام له سلام ګرځولو وروسته دې سلام نه ګرځوي، ودې درېږي پاتې دوه رکعتونه دې ډک اداء کړي او پوره دې کړي.

له یو رکعت لمونځ اداء کولو وروسته دې په قعده کښې او وروسته له هغې دې بل رکعت اداء کړي.

هڅونه:

- زده کوونکي دې په ټولګي کې د مسبوق د لمانځه د اداء کولو په اړه یو له بله پوښتنې وکړي.
- ارزونه: څوک کولی شي د مسبوق لمونځ اودهغه د کولو طریقه بیان کړي؟
- لارښوونه: ښاغلی ښوونکی دې د مسبوق د لمانځه د اداء کولو څرنگوالی زده کوونکو ته بیان کړي.

اووه لسم لوست

داستسقاء دلمانځه حکمونه

موخه: داستسقاء دلمانځه پيژندنه.

پوښتنه: څوک کولی شي داستسقاء دلمانځه داداء کولو طريقه په ساده ژبه ووايي؟

استسقاء په لغت کې داوبو دغو ښتلو په معنی ده او په شریعت کې هغه لمونځ دی چې داوبو او باران دغوښتنې لپاره اداء کېږي که چېرې په یوه سیمه کې وچکالي او قحطي راشي مستحب ده چې ددغې سیمې مسلمانان تر دریوړځوپورې داستسقاء له پاره په زړو او پیوند جاموکې په پوره عاجزی اود صدقو په ورکولو او روژو نیولو سره صحرا ته ووځي او هم مستحب ده چې د لوی خدای (جل جلاله) درحمت او لورښې لپاره ماشومان او څاروي له خپل ځان سره صحرا ته بوځي.

داستسقاء دلمانځه د کولو ترتیب:

څوک کولی شي چې داستسقاء دلمانځه دعا ووايي؟

داستسقاء لمونځ دامام ابو حنیفه (رح) په نزد په دې ډول اداء کېږي.
امام او خلک دې په جماعت او یا په تنهایی دوه رکعت له لمونځ ادا کړي دلمانځه له کولو وروسته دې امام مخ په قبله ودرېږي او خلک دې د قبلې په لور کېږي، ټول خلک دې دعا لپاره لاسونه پورته کړي، امام دې دا لاندې دعا ولولي:
اللَّهُمَّ اسْقِنَا غَيْثًا مَّغِيثًا مُرِيحًا نَافِعًا غَيْرَ ضَارٍّ عَاجِلًا غَيْرَ أَجَلٍ
ژباړه: ای الله! داوبو لرونکي باران په اورولو سره او د تازه وښو په راټوکېدو سره چې په هغه کې دټولو خلکو گټه وي او زیان ونه لري مونږ د باران په اورېدو ماړه کړي.
اللَّهُمَّ اسْقِ عِبَادَكَ وَبَهَائِمَكَ وَانْشُرْ رَحْمَتَكَ وَاحْيَ بَلَدَكَ الْمَيِّتَ.
ژباړه: ای الله! خپل بنده گان او څاروي په اوبو ماړه کړه! او خپله مهرباني زیاته کړه! او ژوندی کړه دغه خپل مړ ښار یعنې د رحمت په باران یې خړوبه کړه!
دامام محمد (رح) او امام یوسف په مذهب داستسقاء لمونځ په جماعت سره ادا کېږي.

هڅونه:

➤ زده کوونکي دې داستسقاء دلمانځه د کولو په طريقه په ډله ییزه توګه په خپلو کې سره خبرې وکړي او یوله بل څخه دې پوښتنې وکړي.

ارزونه: څوک کولای شي داستسقاء دلمانځه مفهوم او طريقه بیان کړي.

لارښوونه: ښاغلی ښوونکی دې داستسقاء دلمانځه په اړوند زده کوونکو ته معلومات ورکړي.

اته لسم لوست

د خسوف او کسوف د لمانځه حکونه

موخه: د خسوف او کسوف د لمانځه د اداء کولو د طريقې پيژندنه .
څوک کولی شي د خسوف او کسوف مطلب په ساده ژبه ووايي ؟

خسوف د سپوږمۍ تورتم کېدو او کسوف د لمر تورتم کېدو ته وايي. که چېرې د سپوږمۍ يوه برخه ونیول شي اورنای يې نیمګړې شي سنت دي چې خلک له جماعت پرته په هر ځای کې چې کولی شي دوه رکعت له مونځ وکړي. همدارنګه مستحب دي چې خلک د سخت باد د لګېدو، يا دورځې له پلوه د سختې تيارې د راتللو په وخت کې دوه رکعت نفل له مونځ وکړي. که چېرې د لمر يوه برخه يا ټول تورتم شي اورنای يې نیمګړې شي؛ سنت ده چې د جمعې امام دوه رکعت له مونځ په جماعت سره داځان، اقامت او خطبې پرته په غير مکروه وخت کې ادا کړي. د رکوع او سجده اوږدول او په جامع جومات يا داختر د لمانځه په جومات کې دهغه ادا کول سنت دي. له لمانځه وروسته دې امام دعا وکړي خلک دې آمين ووايي تر څو چې لمر روښانه شي که چېرې د جمعې امام حاضر نه وي ځان ځان ته دې له مونځ وکړي.

هڅونه:

➤ زده کوونکي دې د خسوف او کسوف د لمانځه په طريقه په خپلو کې سره خبرې وکړي.

ارزونه:

خسوف او کسوف څه معنا لري ؟

لارښوونه:

🚩 ښاغلی ښوونکی دې د خسوف او کسوف د لمانځه او دهغه د ادا کولو د طريقې په اړه زده کوونکو ته پوره معلومات ورکړي.

يادونه: مکروه وختونه: د لمر زوال، پرېوتلو او د لمر د راختلو وختونه ګڼل کېږي.

نولسم لوست

د خوف (ویرې) د لمانځه طریقه

موخه: دخوف (ویرې) د لمانځه د کړنلارې پیژندل.
س: څوک کولای شي د خوف د لمانځه د اداء کولو کړنلاره بیان کړي ؟

لمونځ چې دالله تعالی د ډیرو مهمو عباداتو څخه دی هیڅکله د مسلمان له غاړې نه ساقطیږي حتی د جنگ په ډگر کې چې د دښمن سره د مخامخ کیدو سخته ویره هم وي ، په لاندې ډول سره اداء کیږي :

امام به مجاهدین په دوو ډلو وویشي که چیرې لمونځ دوه رکعتي وي یو شمیر مجاهدین دې د دښمن په وړاندې ودریږي او بل شمیر مجاهدین دې یو رکعت لمونځ له امام سره اداء کړي ، بیا هغه مجاهدین چې یو رکعت یې له امام سره اداء کړي ؛ د لومړنیو مجاهدینو په ځای دې ودریږي. او لومړنۍ ډله مجاهدین دې په امام پسې د لمانځه د اداء کولو له پاره ودریږي ، یو رکعت دې په امام پسې اداء کړي ، کله چې د امام لمونځ دوه رکعته پوره شو نو امام سلام گرځوي او هغه مجاهدین چې لومړی یې یو رکعت اداء کړي د دویم رکعت د بشپړولو له پاره راځي دویم رکعت دې د قرائت له لوستلو پرته اداء کړي، وروسته له هغه دې هغه مجاهدین چې د دښمن په وړاندې ولاړ دي او یو رکعت لمونځ یې اداء کړی دی د خپل لمانځه دویم رکعت دې د قرائت سره اداء کړي او سلام دې وگرځوي، او څلور رکعتي لمونځ هم په همدې ډول اداء کیږي .

هڅونه:

زده کوونکي دې د پورتنی لمانځه طریقه په ډله ییزه توګه مشق او تمرین کړي.

ارزونه:

د خوف لمونځ څه معنی لري ؟

لارښوونه:

بناغلی ښوونکی دې د خوف د لمانځه د اداء کولو طریقه په زده کوونکو باندې په ټولګي کې په عملي توګه اجرا کړي .

شلم لوست

د تلاوت د سجدې حکمونه

موخه : د تلاوت د سجدې د ادا کولو ځای او سبب پيژندل.
آيا کولی شئ د تلاوت سجده په عملي توگه تمثيل کړئ؟

قرآن کریم آسماني کتاب دی چې په ۲۳ کلونو کې د لوی الله تعالی له خوا په محمد (صلی الله علیه وسلم) نازل شوی دی، په دغه آسماني کتاب کې د الهي توحید د ثبوت دلیلونه او د محمد (صلی الله علیه وسلم) در سالت ثبوت او د دنیا په ژوند او آخرت پورې اړوند حکمونه او د جنت، دوزخ او نورو د اثبات دلیلونه او د قیامت دورځې ثبوت بیان شوی دی.

قرآن کریم اوږده، لنډه او متوسط سورتونه لري، په ځینو سورتونو کې د تلاوت سجده واجبېږي، د تلاوت د سجدې آیاتونه او د هغوی ځایونه په لاندې ډول دي.

شماره	سورت	پاره	رکوع	ایت
۱	الاعراف	۹	۲۴	۲۰۶
۲	الرعد	۱۳	۲	۱۵
۳	النمل	۱۹	۲	۲۵
۴	النحل	۱۴	۶	۵۰
۵	بنی اسرائیل	۱۵	۱۲	۱۰۹
۶	مریم	۱۶	۴	۵۸
۷	الحج	۱۷	۲	۱۸
۸	الفرقان	۱۹	۵	۶۰
۹	السجده	۲۱	۲	۱۵
۱۰	ص	۲۳	۲	۲۴
۱۱	حم السجده	۲۴	۵	۳۸
۱۲	النجم	۲۷	۳	۶۲
۱۳	الانشقاق	۳۰	۱	۲۱
۱۴	العلق	۳۰	۱	۱۹

هڅونه:

زده کوونکي دې د تلاوت د سجدې د ادا کولو طریقه په عملي توگه په ټولگي کې تمرین کړي.
لارښوونه: ښاغلی ښوونکی دې د تلاوت سجدې د ادا کولو د طریقي او ځای په اړه زده کوونکو ته معلومات ورکړي.

يو ويشتم لوست

د تلاوت د سجدې د ادا کولو طريقه

موخه: د تلاوت د سجدې د ادا کولو د طريقې پيژندل

لومړۍ دې د تلاوت د سجدې د اداء کولو نيت وکړي (نيت مې کړی چې اداء کړم د تلاوت سجده) وروسته دې الله اکبر ووايي .

د تلاوت د سجدې لپاره قيام (مستحب دی) د سجدې له پيل څخه مخکې تکبير ويل کيږي. بيا درې کرته (سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى) ويل کيږي وروسته تکبير وايي او له سجدې څخه را پورته کيږي له سجدې وروسته دريدل مستحب دي. د تلاوت د سجدې دوه تکبيره سنت دي ، د تلاوت په سجده کې د تکبير ويلو په وخت کې د لاسونو پورته کول ، تشهد (التحيات) ويل او سلام گرځول نه شته .

هڅونې:

- زده کوونکي دې د تلاوت د سجدې د ادا کولو ترتيب په ټولگي کې دننه مشق او تمرين کړي .
- زده کوونکي دې د تلاوت د سجدې په هکله مباحثه وکړي.

ارزونه:

❖ څوک کولی شي د تلاوت د سجدې نيت ولولي؟

لارښوونه:

بناغلی ښوونکی دې د قرآن کریم د تلاوت د سجدې اودهغې د ځای په اړه زده کوونکو ته پوره معلومات ورکړي.

دوه ویشتم لوست

د روژې حکمونه

موخه : دروژې د حکمونود نقلي دليل پيژندنه.

دروژې حکم څه دی؟

«يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ»

د بقرې سورت آيت (۱۸۳)

ترجمه:

ای هغو کسانو چې ایمان یې را وړی دی دروژې په مبارکې میاشتې کې دروژې نیول په تاسو باندې فرض دي ، لکه چې روژه نیول په پخوانیو امتونو هم فرض وه ، ترڅو یې په نیولو سره د تقوی خاوندان شئ.

روژه فرض عین ده او دلوی خدای درضا د تر لاسه کولو سبب کیږي ، روژه نه نیول لویه گناه ده او که څوک ورڅخه انکار وکړي کافر دی. رسول اکرم (ص) دروژې د فضیلتونو په اړه فرمایلي:

دروژه لرونکي د خولې بوی د خدای (ج) په نزد د مشکو له خوشبویي څخه زیات خوشبویه دی. او دغه راز په حدیث شریف کې راغلي دي: (عن ابي هريره (رض) قال: قال رسول الله (صلي الله عليه وسلم) (مَنْ صَامَ رَمَضَانَ اِيْمَانًا وَ احْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ) (متفق عليه) ترجمه: څوک چې د ایمان په رڼا کې د خدای د رضا له پاره د رمضان روژه ونيسي ټول مخکیني گناهونه یې بخښل کیږي.

هڅونه:

➤ زده کوونکي دې دروژې د فضائلو په اړه په ځانکړې او ډله یزه توګه خبرې وکړي.

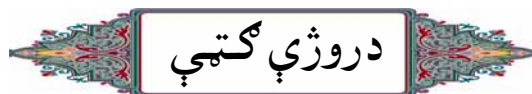
ارزونه:

د روژې د نیولو د فرضیت حکم څه دی؟

لارښوونه:

بناغلی ښوونکی دې دروژې د برکت او فضیلت په اړه زده کوونکو ته پوره معلومات ورکړي.

دروېشتم لوست

موخه: دروژې د گټو پيژندنه.

۱- څوک کولی شي دروژې ټولنيزې گټې بيان کړي؟

دروژې نيول د اجراو ثواب نه سربيره چې لوی خدای (ج) يې په اخرت کې روژه نيوونکي ته ورکوي په دنيا کې هم ډيرې فردي، ټولنيزې او روغتيايي گټې لري. دروژې فردي گټې:

روژه لرونکي د روژې په نيولو سره له تندې او لوږې سره عادت کيږي که چيرې د ژوند په اوږدو کې د فقر او بې وزلۍ سره مخامخ شي په زغم او حوصلې سره د هغو په وړاندې دريږي او ځان نه بايلي.

دروژې ټولنيزې گټې: هغه مسلمانان چې سوکاله او خوشحاله ژوند لري يوازې د روژې په مياشت کې د لوږې او تندې احساس کوي خو فقيران او بې وزلان د تل لپاره په دغه شان لوږه او تنده کې ژوند کوي له دې امله د هغوی د ژوند د حال نه خبريږي او په زړونو کې يې مهرباني پيدا کيږي. د فقيرانو او غريبانو سره مرسته کوي. په پای کې د فقيرانو او بډايا نو تر منځ يوډول محبت او دوستي را منځته کيږي، چې دا په خپله د يوې ټولنې دنیکمرغۍ او خوشحالی سبب کيږي.

هڅونه:

➤ زده کوونکي دې په ټولگي کې د روژې د گټو په اړه په ډله ييزه توگه خبرې اترې وکړي.

لارښوونه:

🇦🇵 بناغلی ښوونکی دې د روژې گټې په تفصيل سره زده کوونکو ته بيان کړي.

خلیرویشتم لوست

د روژې اهداف (تقوى او روغتيا)

موخه: د روژې د روغتيايي گټو پيژندنه.

څوک کولای شي چې د روژې د روغتيايي گټو په اړوند معلومات ورکړي؟

روژه د ځانگړي اغيز له مخې چې د انسانانو په مادي او معنوي اصلاح کې يې لري د تل له پاره يې په آسماني شريعت کې د لازمي جزء په ډول خپل مقام ساتلی دی. د روژې د فرضيت ډير هدفونه دي، خو تر ټولو غوره يې قرآن کریم په خپلو خوږو الفاظو کې داسې بيان کړی دی (لعلکم تتقون) بڼايي چې د تقوى په زبور بڼکلي شئ.

تقوى د انسانانو د غوره والي معيار او هغه جوهر دی چې په انسان کې له الله تعالى څخه ويره او د هغه څخه د اميد ساتلو روحیه پياوړې کوي. او همدارنگه د روژې له اهدافو څخه د انسان روغتيا او غښتلتيا ده لکه چې رسول الله (صلی الله عليه وسلم) فرمايلي دي: (صوموا تصحوا) روژه ونيسئ چې صحت مند شئ.

۱_ د معدې او ځيگر د زيرې ناروغۍ د روژې په نيولو سره له منځه ځي.

۲_ د هاضمې، پوښتورگو او ځيگر ناروغۍ چې په درملو يې درملنه نه کيږي په روژې نيولو سره يې په ښه توگه درملنه کيږي.

هڅونه:

زده کوونکي دې د روژې د روغتيايي گټو په باب د ننه په ټولگي کې په ډله ييزه توگه خبرې وکړي.

ارزونه:

څوک د روژې گټې ويلای شي؟

لارښوونه:

ښاغلی ښوونکی! د روژې گټې او د انسان د پاره د هغې د روغتيايي گټو په اړه زده کوونکو ته پوره معلومات ورکړئ.

د روژې خوړلو شرعي عذرونه

موخه: دروژې خوړلو له پاره د شرعي عذرونو پيژندل.

۱- ناروغ چې د روژې نيولو قدرت نه لري يا د لايق ډاکټر د وينا له مخې د خپلې ناروغۍ له سختېدو نه وډار شي د هغه له پاره روا ده چې روژه وځوري. او د روغتيا په وخت کې يې بيا ونيسي او که په راتلونکي وخت کې هم په روژه نيولو قادر نه شو نو له شريعت سره سم به فديه ورکړي.

۲- د بچي د زيانېدو له ويرې: که چيرې اميد واره بنځه ډارېده چې روژه نيول دې ته او يا يې ماشوم ته زيان رسوي هغې ته روا ده چې روژه وځوري او په راتلونکي کې يې بيا ونيسي.

۳- که چيرې شيدې ورکونکې مور د خپل ځان يا د خپل ماشوم لپاره چې شيدې روي دروژې له نيولو څخه د خطر احساس کاوه، روژه دې وځوري بيا دې قضايي په راتلونکي وخت کې ونيسي.

۴- که چېرې څوک مسافر شي هغه ته روا ده چې روژه وځوري او قضايي يې په راتلونکي کې راوړي.

۵- داوږده عمر لرونکي بوډا (شيخ فاني) چې دروژې نيولو توان ونه لري د روژې خوړلو اجازه ورته شته، د هغې په بدل کې فديه او يا د هغې پيسې ورکړي. که چيرې شيخ فاني په راتلونکي کې وتوانيد د هغې قضايي دې پرځاي کړي. که چيرې يې مخکې فديه ورکړې وي دغه فديه نفل ده، همدارنگه هغه تنده يا هغه لوږه چې د مرگ ويره پکې وي شرعي عذر گڼل کيږي.

۶- اکراه: که چېرې څوک په زوره دروژې خوړلو ته اړ شي چې روژه وځوري جواز لري بيا دې قضايي راوړي.

۷- هغه مجاهد چې د دښمن په مقابل کې وي او پوهيږي چې جنگ د اسلام د دښمن سره دی روا ده چې روژه وځوري او بيا يې قضايي پرځای کړي.

هڅونه: زده کوونکي دې دروژې دخوړلو په شرعي حالاتو باندې خبرې اترې وکړي. لارښوونه:

✚ بناغلي ښوونکي دې دروژې خوړلو د شرعي عذرونو په اړه زده کوونکو ته پوره معلومات ورکړي. ✚ بناغلي ښوونکي دې د سفر شرعي مسافه چې علماو په هواره ځمکه کې په عادي تگ سره د دريو شپو او ورځو په اندازه ښودلې ده او په اوسني مقياس سره تقريبا (۸۲) کيلو متره کيږي. زده کوونکو ته دې په دې اړه پوره معلومات ورکړي.

شپږ ويشتم لوست

د روژې ماتوونکي

موخه: د روژې د ماتوونکو او د قضايي روژې حکم او د کفارې پيژندنه.

د روژې ماتوونکي په دوه ډوله دي.

الف: هغه چې يوازې قضايي پرې لږميږي. ب: هغه چې قضايي او کفاره دواړه پرې لږميږي.

الف - هغه چې يوازې قضايي پرې لږميږي.

۱- د اکراه (جبر) له امله د روژې خوړل. ۲- د مضمضې په وخت کې له ستوني څخه داوبو تيريدل؛ په داسې حال کې چې روژه يې په يادوي ۳- په قصدي توگه د (قې) تيروول چې په ډکه خوله وي. ۴- دخولې په ډکوالي باندې په قصدي توگه قې کول.

۵- د هغه شي خوړل چې غذايي ماهيت ونه لري لکه کاغذ او يا کوچنۍ ډبرې.

۶- د هغه څه تيروول چې په غاښونو کې وي او د نخود د دانې په اندازه وي.

۷- د خولې د وينو تيروول چې له لارو څخه زياتې او يا مساوي وي.

۸- پيشمنۍ کول په دې گومان چې لاروسه شپه ده حال دا چې سبا راختلی وي.

۹- په قصدي ډول د روژې خوړل؛ په دې گومان چې لمر پر يوتلی دی.

۱۰- د ورېځې او دوږو په ورځو کې د روژې ماتول او بيا جوتنه شي چې دوخت نه مخکې يې روژه ماته کړې ده.

ب: هغه چې په روژه ماتوونکي قضايي او کفاره دواړه لږموي.

د روژې په مبارکه مياشت کې په قصدي ډول خوړل او څښل چې د روژې نيت يې کړی وي په قصدي توگه جماع کول، په فاعل او مفعول دواړو باندې قضايي او کفاره لږموي.

د روژې کفاره په لاندې ډول ادا کيږي: ۱- د غلام او يا وينځي ازادول. ۲- په مسلسل توگه دوه مياشتې روژه نيول. ۳- که چيرې يې د روژې نيولو وس نه درلود شپيتو

بې وزلو ته د فديې ورکول او يا سهار او ماښام پرې ډوډۍ خوړل، او يا دې د هغې

پيسې ورکړي، د روژې فديه د فطر د صدقې سره برابره ده.

هڅونه:

➤ زده کوونکي دې د روژې د مبارکې مياشتې دخوړلو په اړه چې يوازې قضايي پرې لږميږي خپلو کې سره خبرې اترې وکړي د هغې ډول ډول حالتونه دې وڅېړي.

ارزونه: څوک کولی شي ووايي چې روژه څه ته وائي؟

لارښوونه: ښاغلی ښوونکی دې د روژې د حکم او کفارې په اړه زده کوونکو ته پوره معلومات ورکړي.

اووه ويشتم لوست

پاتې شوې (قضايي) روژه

موخه: د قضا شوې روژې د قضا راوړلو په اړه معلومات.
څوک کولی شي د قضايي روژې د نیولو په اړه نظر ښکاره کړي؟

هغه شمیر کسان چې په هغو باندې دروژې قضايي لارمه وي د ممنوعه ورځو پرته یعنې د کوچني اختر لومړۍ ورځ، د لوی اختر لومړۍ ورځ او د تشریق درې ورځې (د ذوالحجې یو لسمه، دوولسمه، دیارلسمه). نور هروخت چې قضايي پرځای کړي روا ده، ښه داده چې د شرعي عذر پرته په قضايي روژه کې ځنډ ونه شي د قضايي روژې پرله پسې نیول شرط نه دي خو د کفارې په قضايي روژه کې پرله پسې نیول شرط دي. که چیرې چا نفلي روژه پیل کړه او بیا یې هغه فاسده کړه دهغې بیا نیول واجب دي، که چیرې دروژې په ورځ ماشوم بالغ شو او یا کافر مسلمان شو په دې صورت کې دې د ورځې پاتې برخه حتماً روژه ونیسي او د دغې روژې بیا نیول پر هغوی لارم نه دي.

هڅونه:

➤ زده کوونکي دې د قضايي روژې ممنوعه وخت په فردي ډول یو له بل څخه وپوښتي.

ارزونه:

❖ د قضائي روژې (ممنوعه وخت) څوک بیا نولی شي؟

لارښوونه:

❖ ښاغلي ښوونکي دې د قضايي روژې دوختونو په اړه زده کوونکو ته پوره معلومات ورکړي.

اته ویشتم لوست

د تراویح لمونځ

موخه: د تراویح دلمانځه دځای او د تراویح دلمانځه پیژندل.

_ د تراویح لمونځ اوپه هغه کې دقرآن کریم ختم دروژې په مبارکه میاشت کې څه حکم لري؟

_ ایاد تراویح لمونځ قضایي لري؟

دروژې په مبارکه میاشت کې د تراویح لمونځ هره شپه په نارینه او ښځینه چې روژه پرې فرض وي شل رکعتہ سنت دی اودوه دوه رکعتہ اداء کول یې سنت دي، ددوو رکعتو نو له اداء کولو څخه وروسته دې سلام وگرځوي کله چې څلور رکعتہ پوره شي؛ نو له موده دې ځنډ وکړي د ځنډ په وخت کې د تسبیح ویل ثواب لري. په جماعت سره د تراویح لمونځ اداء کول ډېر ثواب لري. د روژې د مبارکې میاشتې په تراویحو کې یوځل د قرآن کریم ختم سنت دی. د تراویح لمونځ د ماخوستن له لمانځه نه وروسته تر رینستنې سهار (صبح صادق) پورې ادا کېدلی شي، که چېرې د تراویح لمونځ په خپل وخت ادا نه شي قضایي نه لري. په روژه کې د وترو لمونځ د تراویح دلمانځه له اداء کولو وروسته په جماعت سره ادا کېږي.

هڅونه:

➤ زده کوونکي دې د تراویح دلمانځه د اداء کولو په اړه په ټولګي کې د ننه یوله بل نه پوښتنې وکړي.

ارزونه:

د تراویح دلمانځه د اداء کولو وخت کوم دی؟

لارښوونه:

ښاغلی ښوونکی دې د تراویح دلمانځه د ادا کولو طریقه په ټولګي کې د ننه په ډله بیزه توګه تمثیل کړي.

همدارنګه ښوونکی دې دا روښانه کړي چې د رمضان د میاشتې په اوله شپه په داسې حال کې چې د وتر لمونځ بې اداء کړی وي او د رمضان د میاشتې له داخلیدو څخه خبر شي نو وروسته هم کولای شي چې د تراویح لمونځ اداء کړي.

نهه ویشتم لوست

اعتکاف

موخه: دا اعتکاف دکلمې د مفهوم پیژندنه.

س:

اعتکاف څه معنی لري؟

اعتکاف څو ډوله دی؟

اعتکاف د بندیدلو او ځنډ کولو په معنی دی، او په شریعت کې د اعتکاف په نیت په هغه مسجد کې دروژې د نیولو سره د ځنډ کولو څخه عبارت دی چې په هغه کې پنځه وخته لمونځ په ډله ییزه توګه په (جمعي) سره ادا کیږي. اعتکاف درې ډولونه دی، واجب، سنت، مستحب.

واجب: هغه اعتکاف ته وایي چې یو څوک یې پر خپل ځان نذر کړي. د بېلګې په ډول یو سړی نذر کړي، چې زه یوازې د لوی خدای (ج) له پاره درې ورځې اعتکاف کوم (غلی) کینم او یا ووايي که چیرې مې فلانی حاجت (غوښتنه) پوره شي؛ نو زه د لوی خدای (ج) لپاره دوه ورځې اعتکاف کوم چې دغه اعتکاف ته نذري اعتکاف وایي.

سنت اعتکاف: سنت اعتکاف هغه دی چې د روژې د مبارکې میاشتې په وروستیو لسو ورځو کې د روژې د مبارکې میاشتې د شلمې ورځې د لمر له پریو تو څخه پیل او د کوچني اختر د میاشتې په لیدوسره سملاسي پای ته رسیږي. دا اعتکاف سنت دی. مستحب اعتکاف: د واجب او سنت اعتکاف پرته نور ټول اعتکافونه مستحب دي.

هڅونه:

➤ زده کوونکي دې دا اعتکاف د مفهوم په اړه په ځانګړي او ډله ییزه توګه په خپلو کې سره خبرې اترې وکړي.

ارزونه: اعتکاف څه معنی لري؟

لارښوونه:

✚ بناغلی ښوونکی دې دا اعتکاف د حکمونو په اړه زده کوونکو ته پوره معلومات ورکړي.

د پرشم لوست

د اعتکاف د صحت شرطونه

موخه: د اعتکاف پیژندل

د اعتکاف د صحت شرطونه: ۱- مسلماني ۲- عقل، ۳- نیت کول،

۴- دنارینه وله پاره په جومات کې ۵- روژه درلودل،

یادونه: ښځې دې په هغو مخصوصو ځایونو کې چې دلمانځه له پاره غوره شوي

وي اعتکاف وکړي. له جنابت څخه پاکوالی د اعتکاف د پیل شرط دی، دهغه د دوام

شرط نه دی.

هڅونه:

زده کوونکي دی د اعتکاف د سموالي په شرطونو په ډله ییزه توګه خبرې وکړي.

ارزونه:

❖ ایا د اعتکاف د جواز شرطونه ویلي شوي؟

لارښوونه:

ښاغلی ښوونکی دې د اعتکاف د شرطونو په اړه زده کوونکو ته پوره معلومات ورکړي

یو دېرشم لوست

د فطر د صدقې حکمونه

موخه: د فطر د صدقې د حکمونو پیژندنه .

د فطر صدقه څه معنی لري؟

د فطر صدقه څو مره اند ازه ټاکل شوې ده؟

د فطر د صدقې مستحق کوم کسان دي؟

په هر مسلمان باندې چې د شرعي نصاب خاوندوي د فطر صدقه واجب ده. د نصاب خاوند د خپل ځان او خپلو ټولو صغیرو او لادونو او بنځې صدقه باید ورکړي. د سر سايي اندازه له هر یو تن څخه که ماشوم وي او که لوی، یوه نیمه کیلو او یو سل او پنځوس گرامه (۱۲۵۰) گرامه غنم او یا درې کیلو او درې سوه گرامه (۳۳۰۰) وربشې یا کشمش او یا خرما ده. که چېرې د غنمو پرځای د هغو بیه ورکړي اجازه شته، خو د ورکولو په وخت کې د فقیر مصلحت په نظر کې نیول کیږي ، دورکولو وخت یې د کوچني اختر د لومړۍ ورځې د صبح صادق له را ختو څخه شروع کیږي که چېرې په همدې ورځ ماشوم دنیا ته راشي داخر صدقه پرې واجب کیږي. که چېرې څوک دسهار له راختو مخکې مړ شي د فطر صدقه پرې واجب نه ده .د فطر صدقه باید داخر د لمانځه له اداء کولو نه مخکې ورکړی شي. که چېرې داخر د لمانځه څخه وروسته ورکړل شي هم جواز لري.

هڅونه:

➤ زده کوونکي دې د فطر د صدقې د مفهوم او دهغې دورکولو په اړه په ځانگړي او ډله ییزه توگه خبرې وکړي.

ارزونه:

د فطر صدقه څه حکم لري؟

لارښوونه:

🕌 ښاغلی ښوونکی دې د صدقې د کمیت او کیفیت په اړه زده کوونکو ته پوره معلومات ورکړي.

تمرین

۱. څوک د فاتحې سورت په یاد ویلای شي؟
۲. د الله تعالی فعلی او ذاتی صفتونه بیان کړئ
۳. د ذاتی او فعلی صفتونو تر منځ فرق بیان کړئ
۴. په جماعت سره د لمانځه فایده بیان کړئ
۵. د اخرونو د لمونځونو په هکله په ټولګي کې په عملي توګه خبرې وکړئ
۶. څوک د نابالغ هلک دعا ویلای شي؟
۷. مسبوق څه معنی لري؟
۸. د استسقاء د لمانځه د اداء کولو مفهوم او علت څه دی؟
۹. د خسوف او کسوف معنی په ساده ژبه سره بیان کړئ
۱۰. څوک د تلاوت سجده په عملي ډول په ټولګي کې تمثیلولی شي؟
۱۱. د روژې په مبارکه میاشت کې د روژې نیول څه حکم لري؟
۱۲. اعتکاف څه معنی لري؟
۱۳. د اعتکاف د صحت شرطونه بیان کړئ.

دریم فصل

دوه دېرشم لوست

اخلاقي فضایل

موخه داخلاقي فضایلو پیژندنه .

اخلاقي فضایل څه ته وایي؟

اخلاق د خلق جمع ده او خلق په لغت کې د خوی خصلت په معنی دی . او ښه خلق له هغې باطنی قوې څخه عبارت دی چې په آسانی سره انسان ته د ښوکارونو د سرته رسولو توانایي او ځواک ورکوي. او له بدو کارونو څخه یې منع کوي .
اخلاقي فضایل اخلاقي فضایل له نیکو اخلاقو ، ښوخیونو او دشریعت سره له موافق عمل کولو څخه عبارت دي . دا فضایل دښوونې او روزنې په وسیله په لاندې ډول سره حاصلیږي

الف کوچنیانو ته د مور، پلار، قریبانو، خپلوانو په وسیله د ماشومتوب له دورې څخه په کورنۍ کې باید وښودل شي.

ب په ښوونځي کې د ښوونکو او استادانو په وسیله. یعنې دا دواړه ډلې دنده وظيفه لري چې د ماشومانو سره داسې لار غوره کړي چې په هغوی کې ښه خویونه پیاوړي شي او دښوکارونو په کولو سره عادت شي. ښه خویونه لکه ریښتیا ویل ، اما تتداری ، عدالت ، نظافت پاکۍ اطاعت او روغتیا ساتنه ورته تلقین کړي چې د هغوی یو دایمي خوی او عادت وگرځي.

که چېرې واپه ماشومان د مور او پلار او استادانو له خوا سم تربیه شي بیا به ټولنې او کورنیو ته کوم مشکل وجود ونه لري ، د نیکو خویونو لرونکي انسانان به ټولنې ته وړاندې شوي وي.

دوهم هغه څه چې له اطفالو سره په سمه روزنه او د اخلاقي فضایلو په زده کړه کې پوره مرسته کوي د ښو خلکو ملگرتیا ده. ددې لپاره چې دانسان انساني حیثیت، وقار او اخلاقي فضایل خوندي وي باید د ملگري او دوست په انتخاب کې ډیر

احتياط وکړي. دهغه چاسره ملگر تياوکړي چې اخلاقي فضایل يې ورڅخه پياوړي کيږي، يا لږتر لږه دده فطري خويونو ته زیان نه رسوي. نو د انسان وظیفه ده چې زیات فکر وکړي، د اخلاقي روش او خپلو خويونو په تکمیل کې زیار وباسي.

حکۀ چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي (انما بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ مَكَارِمَ آلَا خَلَاقٍ په تحقیق سره زه د نیکو خويونو د تکمیل له پاره را استول شوی یم. دغه فضایل د نبي کریم صلی الله علیه وسلم د سیرت او سنتو د پیروی په واسطه حاصلیږي چې د هغوزده کړه د استادانو، موراو پلار او ګاونډیانو په مرسته صورت مومي.

هڅونه

➤ زده کوونکي دې داخلاقی فضایلو دزده کړې په هکله په ډله ییزه او فردي توګه فکر او خبرې وکړي.

ارزونه

څوک ویلی شي چې اخلاقي فضایل څه معنا لري؟

لارښوونه

🇦🇪 ښاغلی ښوونکی دې زده کوونکو ته وخت ورکړي چې د لوست د موضوع په اړه فکر او خبرې وکړي.

درې دیرشم لوست

د اخلاقو ارزښت

موخه د اخلاقو د ارزښت پیژندنه .

آیا د اخلاقو ارزښتونه پیژنئ ؟

ښکاره خبره ده چې انسان ټولنیز موجود دی ، ټولنیز ژوند د دوی په منځ کې اړیکې او روابط پیدا کړي دي، چې روابط او معاملات کله ښه او کله بد نومول کېږي ، ښه او مناسب معاملات هغه وخت تحقق مومي چې انسان د اخلاقي قواعدو او قوانینو پیروشي ، نو د اخلاقي لارښوونو ، هدایاتو پیژندنه هر انسان ته لارمه او حتمي امر ګڼل کېږي ، چې د هغوی په پیروۍ سره په ټولنه کې د یوه ښه شخص په څیره کې ښکاره او ژوند وکړي. په کومه ټولنه کې چې اخلاقي فضایل نه وي د هغې ټولنې نظام ګډوډ وي .

که چیرې مونږ د ناوړه اعمالو په کولو سره اخلاقي فضایل ضایع کړو په حقیقت کې مویو الهي نعمت ضایع کړی دی. ځکه د انسان شخصیت او لوړ والی د هغه په اخلاقي فضایلو پورې اړه لري؛ آیا نه ګورو ، چې موږ الله تعالی په ډیر ښه صورت سره پیدا کړي یو مونږ ته یې عقل، فکر د تمیز قوه را کړې دي، چې خیر د شر څخه بیل کړو، سترګې، لاس، پښې او نور اندامونه یې را کړي دي، چې په ښه توګه ورڅخه ګټه واخلو؛ او ښه کارونه ورباندې ترسره کړو. پیغمبران علیهم السلام یې را لیږلي دي ترڅو مو د نیکبختۍ لارو ته دعوت کړي .

هڅونه

زده کوونکي دې د اخلاقو د ارزښت په اړه په خپلو کې سره خبرې وکړي .

ارزونه

ایا زده کوونکي د اخلاقو د ارزښت په اړه په څه پوهیدلي دي ؟

څلور دېرشم لوست

امانت ساتنه او په عهد باندې وفا کول

موخه له امانتدارۍ او عهد سره آشنايي.

دايمان لرونکو له خويونو څخه يو امانت لرنه او په وعدو باندې وفا کول دي.

قرآنکريم په دې باره کې داسې لارښوونه کړې ده.

وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ د مؤمنون سورت آيت ۸

ترجمه او هغه مؤمنانو بری موندلی دی چې د خپلو امانتونو او د خپلو ژمنو او تړونونو لحاظ کوي.

داسلام په روښانه دين کې د امانت خيانت کول لويه گناه گڼل شوې ده او امانت ساتنه د ايمان او برياليتوب نښانه او شرط دی. دا هم ښکاره ده چې څوک امانت نه خيانت کوي د خلکو پام ځاته راگرځوي او اعتماد ورباندې کوي. او ښايي د امين لقب ورکړي.

اعتماد په حقيقت کې د ټولنيز ژوند اساس گڼل کيږي.

مسلمان بايد د خپل توان په اندازه هغه مالونه چې د امانت په توگه دساتنې لپاره ورکول کيږي، په ډيره ښه توگه وساتي په دې پوه يو چې الله تعالی ډير نعمتونه راکړي دي روغتيا او دځوانۍ عمر دا ټول د الله تعالی امانت دی بايد عبث بې گټې يې تېر نه کړو بلکې گټه ترې واخلو.

د صداقت او د سالمې ښوونې او روزنې په واسطه د خپل وطن د خدمت لپاره تياری ونيسو، او د خپل وطن سره مينه ولرو؛ ځکه وطن زمونږ کور دی.

هڅونه

زده کوونکي دې د امانت دارۍ په هکله په گروپي ډول بحث وکړي.

ارزونه څوک کولی شي د امانت دارۍ گټې ووايي؟

لارښوونه

ښاغلی ښوونکی دې د امانت دارۍ په هکله زده کوونکو ته پوره معلومات ورکړي.

پنځه دېرشم لوست

په اسلام کې د سولې مثال

موخه د سولې د مفهوم او ارزښت سره آشنایي.
خوک کولی شي د سولې په هکله خپل نظر ووايي؟

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلَحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ دحجرات سورت آیت ۱۰

ترجمه بېشکه چې مؤمنان ټول سره وروڼه دي نو پس سوله او جوړه کوی تا سې په منځ د وروڼو خپلو کې.

په دې پوه یو چې حضرت محمد صلی الله علیه وسلم په جزیره العرب کې زیږیدلی دی. کله چې یې عمر څلویښت کلنۍ ته ورسید نو دالله تعالی له خوا په نبوت مبعوث شو. محمد صلی الله علیه وسلم خلک یوازې د یوه الله تعالی عبادت، نیکو اخلاقو او انساني سولې ته رابلل، له بت پرستۍ، شرک او ټولو ناروا کارونو څخه یې منع کول. د عربو خلک چې اسماني دین او انساني اخلاق یې هیرکړي وو؛ د محمد صلی الله علیه وسلم په مخالفت یې لاس پورې کړ او په ډول ډول طریقو سره یې محمد صلی الله علیه وسلم او دهغه پیروانو ته آزارونه ورکول. چې له امله یې مسلمانان مدينې منورې ته په هجرت کولو مجبور شول. او هلته یې هجرت وکړ. کله چې مکه مکرمه فتح شوه او د مسلمانانو نظام په کې ټینګ شو؛ د مکې کافرانو داسې فکر کاوه چې اوس به محمد صلی الله علیه وسلم له دوی څخه انتقام اخلي خو حضرت محمد صلی الله علیه وسلم داسې وفرمایل ای قریشو الله تعالی له تاسې نه د جاهلیت خویونه او په پلرونو، نیکونو ویاړېدنه ایسته کړه تاسې د آدم اولاد او آدم له خاورې نه پیدا شوی دی. بیا یې د سورت حجرات ۱۳ آیت تلاوت کړ چې ای خلکو مونږ تاسې له یو نارینه او یوې ښځې څخه پیدا کړي یی، او په طایفو او قبیلو مو ویشلي یاست، تر څو چې یو تر بله سره وپېژنئ یقیناً د الله په وړاندې ستاسې ډېر عزت من هغه دی چې له خدایه ډېر وېرېږي.

پیغمبر صلی الله علیه وسلم دمکې خلکو ته وویل څه فکر کوئ چې زه به له تاسې سره څه وکړم؟ هغوی وویل ښه سلوک، مهربان ورور او د مهربان ورور زوی یی. ویې فرمایل نن پر تاسې څه مؤاخذه نشته ځی لاړ شی ټول ازاد یی...

هڅونې

- زده کوونکي دې لوست په چوپتیا سره مطالعه کړي.
- د لوست دمختوی په هکله د خبرې اتري او مباحثه وکړي.

ارزونه په اسلام کې سوله څه معنا لري؟

لارښوونه ښاغلی ښوونکی دې زده کوونکو ته په اسلام کې د سولې د ارزښت په اړه هراړخیز معلومات ورکړي.

شپږ دېرشم لوست

دروغتيا ارزښت په اسلام کې

موخه دروغتيا ارزښت سره آشنایي.

څوک کولی شي د روغتيا په هکله په ساده ژبه سره څه ووايي؟

کُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحاً دالمؤمنون سورت ۵۱ آيت

ترجمه له پاکو او حلالو شيانو څخه يې وخورئ او نیک عملونه وکړئ
داسلام په روښانه دين کې دلمانځه داء کولو لپاره اودس فرض دی. اودس دمخ،
تر څنگلو پورې ددواړو لاسونو، دسر مسح کولو، او تر بنڼگرو پورې د دواړو پښو له
مینځلو څخه عبارت دی. مسواک وهل هم سنت دي. همدارنگه دلمانځه داء
کولو لپاره دټول بدن پاکوالی دلمانځه داء کولو دځای پاکوالی، دجامو پاکوالی
هم فرض دی. په اوداسه او غسل کې داوبو پاکوالی هم لازمي دي په دغو ټولو کې
روغتيا يې گټې پټې دي.

همدا راز داسلام دين موږ د ډير خوراک څخه منع کړي يو ځکه ډير خوراک د
رنگارنگ ناروغيو سبب گرځي.

دا جوته ده چې د ناپاکو شيانو استعمال دډيرو ناروغيو سبب گرځي؛ نو د اسلام مبارک دين
موږ ته د نظافت په رعايت باندې امر کړی دی او نظافت يې دایمان جزء گڼلی دی، يعنی له
موږ څخه يې غوښتي دي چې نظافت نه يوازې د عبادت د اداء کولو په وخت کې رعايت
کړو، بلکې لږمه ده د هغه رعايت په خوړو، څښاک، د ژوند په ټولو چارو کې حتی د ژوند
د محيط په ساتنه کې هم بايد وکړو په يوه مبارک حديث کې لارښوونه شوې ده **الطَّهْرُ**
شَطْرُ الْإِيمَانِ پاکي د ايمان جزء برخه ده همدا راز جوته. ده چې د ډيرو ناروغيو اساسي
عامل او سبب په ناوړه عادتونو لکه سگرت، چلم، نسوار، چرس، ترياک شراب اونورو باندې
عادت کيدل هم دي؛ نو د اسلام روښانه دين د داسې شيانو کارول ناوړه او حرام گرځولي
دي. په يو حديث مبارک کې ذکر شوي دي **عن ابن عمر قال قال رسول الله ص كل مسكر**
حرام رواه مسلم

هرنیشه راوړونکی شی حرام دی.

هڅونه

➤ زده کوونکي دې د روغتيا دارزښت په هکله په فردي او گروپي توگه مباحثه وکړي.

ارزونه څوک کولی شي چې په اسلام کې د روغتيا د ارزښت مفهوم په ساده ژبه سره ووايي.

لارښوونه: ښاغلی ښوونکی دې دروغتيا ساتنې په هکله زده کوونکو ته پوره معلومات ورکړي.

اووه دېرشم لوست

په اسلام کې د شورا ارزښت

موخه په فردي او ټولنيز ژوند کې د شورا د ارزښت سره آشنا يي.

د اسلام سپيڅلي دين موږ ته لارښوونه کړې ده، چې په فردي او ټولنيزو چارو کې يو د بل سره مشوره وکړو. په قرآن عظيم الشان کې يو سورت د شوري په نامه سره نومول شوی دی. او په کې د مؤمنانو حال داسې ښودل شوی دی چې يو له بل سره مشوره کوي. (وَأْمُرْهُمْ شُورَى بَيْنَهُمْ . آل عمران ۱۵۹ آيت).

کوم کارونه چې د خپلوانو، دوستانو، لويانو او پوهانو سره په کې مشوره شوې وي ښې نتيجې ورڅخه ترلاسه کېږي. الله تعالى خپل پيغمبر محمد صلى الله عليه وسلم ته امر کړی دی چې د خپلو اصحابو سره مشوره کوه. د اسلام د صدر مسلمانانو په خپلو ټولو فردي او ټولنيزو چارو کې مشوره کوله مشوره ورکوونکو به هم په پوره امانتدارۍ سره خپلې مشورې څرگندولې له دې سببه د دوی ټول کارونه په تاريخ کې ډير روښانه او تر اوسه پورې ورڅخه پيروي کېږي. نو که چيرې خپل کارونه د اسلام د لارښوونې سره سم په مشوره ترسره کړو په يقيني ډول به ښې نتيجې ورڅخه ترلاسه کړو.

هڅونې

- ❖ زده کوونکي دې د شورا د گټو په هکله مباحثه وکړي .
- ❖ زده کوونکي دې د شورا په هکله سوال او ځواب وکړي.

ارزونه

په اسلام کې د شورا مفهوم څه دی؟

لارښوونه

ښاغلی ښوونکی دې د شورا په باره کې خپل معلومات زده کوونکو ته څرگند کړي.

آته دېرشم لوست

تعاون مرسته کول

موخه د مرستې د مفهوم او ارزښت سره آشنایي.

وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ د مائده سورت آیت ۲

ترجمه په ښو چارو او تقوا کې یوله بل سره مرسته وکړئ .

دا جوته خبره ده چې د انسان ژوند ټولنیز دی فردي ژوند په حقیقت کې په ټولنیز ژوندپورې اړه لري. او فرد نه شی کولی د ټولنې څخه اړیکې پرې کړي او انسان هر څومره چې تمدن ته نږدې شي په هغه اندازه د نورو مرستې ته اړ دی. دا هغه وخت پوره څرگندېږي چې د کلیو او د ښارونو د خلکو ژوند ته پوره نظر واچوو. د مثال په توګه که یو دهقان په خپله کرنه وکړي او په خپله ټولې چارې سمبال کړي او خپلې جامې هم د خپلې خمتا څخه جوړې او په تن کړي؛ خپل اولادونه په خپل بڼ او کرونده کې وروزي او د ژوند نور وسایل هم په ابتدایي ډول په خپله تیار کړي خو د ښار اوسیدونکي هم دغه کار او زیارته اړه لري. دوی هم لږ تر لږه د ښار د ژوند د خصوصیا توپیژندنې ته ضرورت لري. نو ګورو چې یوازې ژوند کول ډیر کړاوونه لري، د کرنې اسبابو او وسایلو، غنم، ژرندې، پخلي او داسې نورو ته ضرورت لري، د پورتنۍ وینا څخه داسې نتیجه ترلاسه کوو هر کار چې کوو باید د ټولنې احساس مو په نظر کې وي او وایو چې دا عمل د ټولنې لپاره هم ترسره کوو.

هڅونې

- زده کوونکي دې د لوست په چوپټیا سره مطالعه کړي.
- زده کوونکي دې د لوست د محتوی په هکله سوال او ځواب وکړي.

ارزونه

آیا شاگردان د تعاون په مفهوم پوهیدلي دي؟

لارښوونه

✚ ښاغلی معلم صاحب زده کوونکو ته د تعاون د مفهوم او د انسان په ژوند کې د هغه د

اهمیت په اړه په تفصیل سره معلومات ورکړي؟

ننه د پرشم لوست

عدالت او انصاف

موخه د عدالت او انصاف د مفهوم پیژندل.

عدالت او انصاف د اسلام د سپېڅلي دین د غوره ممیزاتو له جملې څخه دي .
الله تعالی مسلمانانو ته په عدل او انصاف باندې امر کړی دی چې عدل وکړي .
له همدې کبله زموږ دویم خلیفه عمر رض په عدالت کولو مشهور و .
دا چې عدالت په اسلام کې لوړ مقام لري ، رسول الله ص د عادل پاچا له پاره د
قیامت په ورځ کې د عرش د رحمت د سیوري لاندې د ځای لرلو زیری ورکړی دی .
څرنگه چې عدل د پورتنیو فضیلتونو له مخې زیات اجر و ثوابونه لري نو لارمه
ده چې د خپل ژوند له پاره یې اصل وگرځوو ، او همیشه پرې عمل وکړو ، چې الله
تعالی ، او د هغه رسول ص او ټولو انسانانو ته د قدر وړ وگرځو .

هڅونه

زده کوونکي دې د عدالت او انصاف په هکله په خپلو منځو کې خبرې وکړي .

ارزونه

آیا زده کوونکي د عدالت او انصاف په معني پوهیدلي دي ؟

څلوېښتم لوست

متمدنه ټولنه

موخه د پر مختللي ټولنې پيژندنه .

متمدنه ټولنه يواځې هماغه ټولنه ده چې افراد يې يوه الله تعالى ته غاړه ايښودونکي وي.

د بندگانو له بندگۍ خلاص او د يوه الله تعالى بندگان جوړ شوي وي .
متمدنه ټولنه هماغه ټولنه کيدای شي چې عقيدوي وحدت په کې د خلکو د راتوليدو اصلي عامل وي، او ژبنی تعصب په کې نه وي ، او د جنس له لحاظه يې تور، سپين ، سور، زير، عربي، عجمي په يو داسې امت کې يو ځای کړي وي؛ چې رب يې الله او يواځې د هغه بندگي او عبادت کوي. او تقوی په کې د شخصيت معيار وي .

د متمدنې ټولنې له ځانگړتياوو څخه داده چې انسان په کې تر هر څه د لوړ ارزښت لرونکی وي ، انساني اخلاق په کې موجود وي د حقوقو مراعات په کې رواج ولري، داسې قانون ولري چې د ښو کارونو د عامولو له پاره د مکافاتو او د بدو دمخنيوي له پاره د مجازاتو فقرې يې تر هرې مادې زيات عملي اړخ ولري .

هڅونه

زده کوونکي دې د متمدنې ټولنې په هکله په خپلو منځونو کې خبرې وکړي .

ارزونه

ايا زده کوونکو د متمدنې ټولنې ځانگړتياوې زده کړي دي ؟

يو څلويښتم لوست

تواضع

موخه د تواضع له مفهوم سره آشنایي.

تواضع چې له غوره اخلاقو څخه خورا ارزښتمن خوی دی او د عاجزۍ او د ځان د ټیټ شمېرنې په معنا ده.

الله تعالی د آخرت ښې گټې د هغه چا لپاره ښودلي دي چې په ځمکه کې لویي او فساد نه کوي.

عاجزي حق ته تسلیمېدل او د زړه له کومي د هغه منل دي. معلومه ده چې د حق پر ځای کول پوره دین ته د عملي ښې ورکولو برابر دي. تواضع او عاجزي کوونکي هر چاته گران او په زړه کې ورته نږدې وي، له مسکینانو، او بې وزلو سره ښې اړیکې ساتي، د نورو خدمت کوي او په خدمت کولو ځان ورته بد نه ښکاري، ځکه خو الله تعالی خپل گران پیغمبر ص ته امر کوي چې د مهربانۍ وروڼه خپلو منونکو مؤمنانو لپاره وغورځوي.

عبدالله ابن مبارک رح وایي عاجزي داده چې خپل ځان د هغه چا مساوي وگڼي، څوک چې د دنیا په نعمتونو کې تر هغه کم وي، او دا یې باور وي چې دی د دنیا له پلوه پر هغه غوره نه دی، همدا راز ځان له هغه چا سره یو شان وگڼي. څوک چې په دنیوي شیانو کې تر هغه پورته وي په دې آند چې د دنیا له پلوه هغه له ځان څخه پورته ونه شماري.

هڅونه

زده کوونکي دې د تواضع په هکله په خپلو کې سره خبرې وکړي.

ارزونه

آیا زده کوونکي د تواضع له مفهوم سره آشنا شوي دي؟

دوه څلويښتم لوست

موخه د پوهنې په گټو پوهيدل .

تر ټولو هغه غوره او مهمه وسيله ، چې د اخلاقو په سمون کې لويه برخه لري ، پوهنه او روزنه ده .

پوهنه انسان ته د اخلاقو په هکله د قناعت وړ معلومات ورکوي او د سالمې روزنې په واسطه اخلاق د عمل په ډگر کې په تمرين کولو سره د انسان عادت جوړېږي .

پوهنه انسان ته د سپيڅلو اخلاقو د خپلولو اوله بدو اخلاقو څخه د ژغورنې وسله په لاس ورکوي ، د پوهنې په وسيله غوره اخلاق او گټې يې او همدا راز ناوړه اخلاق اوله هغو څخه را ولاړېدونکي زيانونه پيژندل کيږي .

قرآن کریم د اخلاقو تر ټولو ښکلې مجموعه ده او د رسول الله ص سنت او د هغه مبارک سيرت د اخلاقو په اړوند د پوهې يواځينی مصدر دی . روزنه ، د اخلاقو په عملي تکرار د انسان شخصيت جوړوي او د استادانو ، د کورنۍ د غړو ، گاونډيانو ، ټولگيوالو ، د کوڅې ، کلي او ښار د خلکو د کړو وړو په ليدو سره پياوړی کيږي .

هڅونه

زده کوونکي دې د پوهنې د گټو په اړوند په ډله ييزه توگه خبرې وکړي .

ارزونه

آيا زده کوونکي د پوهنې د گټو په اړوند په څه پوهيدلي دي ؟

درې څلويښتم لوست

رښتيا ويل

موخه له رښتيا ويلو سره د زده کوونکو آشنایي.

په رښتيا ويلو هميشه والی د اخلاقو تر ټولو مهمه ريښه ده .
هغه انسان چې د تل له پاره په ژوند کې رښتيا ويونکی وي د صديقينو مقام ته رسيږي .

ښه اخلاق ټول او په ځانگړي ډول رښتيا ويل په ټولنه کې د انسان د درنښت لامل جوړيږي . هم به د څښتن تعالی په وړاندې او هم به په خلکو کې د خاص موقف لرونکی وي ، د اسلام ستر پيغمبر محمد ص په يوه حديث کې وايي
رښتيا له لاسه ورنه کړئ ځکه چې رښتيا نيکي کولو ته لار جوړوي او نيکي کول جنت ته لار پرانيږي ، او څوک چې د تل له پاره رښتيا وايي او رښتيا ويل خپل عادت جوړوي هرو مرو يې څښتن تعالی د صديقينو په شمير کې راولي . او له دروغو څخه ځان وژغورئ ځکه چې د دروغو ويلو پای بدکاري ده . او بدکاري هر انسان د دوزخ اور ته رسوي ، څوک چې هميشه دروغ وايي او دروغ ويل خپل عادت جوړوي ، د الله تعالی په وړاندې به په درواغ ويونکو کې حساب شي .

هڅونه

زده کوونکي دې د رښتيا ويلو په باره کې يو له بل سره مباحثه وکړي .

ارزونه

آيا زده کوونکو د رښتيا ويلو گټې زده کړې دي؟

ښاغلی ښوونکی زده کوونکو ته د رښتيا ويلو د گټو په باره کې معلومات ورکړي .

څلور څلويښتم لوست

غوره چلند

موخه په زده کوونکو کې د مطالعې د قوې پيدا کول .

مخکې مو وويل چې د نبی اکرم صلی الله عليه وسلم سنت او سيرت د نیکو اخلاقو د غوره بنسټونو له جملې څخه دي ، اوس ځينې داسې حديثونه ذکر کوو چې په هغو کې ځينو ارزښتناکو مسئلو ته پکې اشاره شوې وي

۱ د ټولنې د وگړو غوره اخلاق

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : مِنْ حُسْنِ إِسْلَامِ الْمَرْءِ تَرْكُهُ مَا لَا يَغْنِيهِ مَتَّفِقٌ عَلَيْهِ .
رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمایلي دي : د یو چا ښه مسلماني دا ده ، څه چې د ده له پاره مهم او مطلوب نه وي هغه پرېږدي .

۲_ په ژبه او لاس چاته ضرر نه رسول:

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم :

(الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ) رواه مسلم .

ژباړه : رسول الله (صلي الله عليه وسلم) فرمایلي دي :

کامل مسلمان هغه څوک دی چې د لاس او ژبې له ضرر څخه یې خلک په امن وي .

۳_ مهرباني لرل:

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم :

(مَنْ يُحْرِمِ الرِّقْقَ يُحْرِمِ الْخَيْرَ) رواه مسلم .

ژباړه : رسول الله (صلي الله عليه وسلم) فرمایلي دي :

هغه څوک چې مهرباني نه لري له خیر څخه بې برخې دي . یعنې هغه څوک چې نرمي او زړه سوی ونه لري نو ده ته به هم هیڅ ډول خیر ونه رسیږي .

ښاغلی ښوونکی ! تاسو کولای شئ چې پورتنیو لوستونو ته (مبارکو حديثو ته) له لنډې توضیح وروسته لنډ او مختصر فعالیتونه وټاکئ ترڅو د زده کوونکو وړتیا او عمومي معلومات وازمویئ .

یا الله ! مونږ ته په دنیا او آخرت کې نیکی په نصیب کړې او مونږ د دوزخ له عذاب څخه وساته .

تمرین

۱. اخلاق تعریف کړئ.
۲. د اخلاقي فضایلو په باره کې خپل معلومات وړاندې کړئ.
۳. د اخلاقو د ارزښت په باره کې په مفصل ډول معلومات ورکړئ.
۴. د امانت او په عهد باندې د وفا په هکله معلومات ورکړئ.
۵. په اسلام کې د سولې د ارزښت په هکله یو نقلي دلیل وړاندې کړئ.
۶. څوک کولای شي چې په اسلام کې د روغتیا د ارزښت په هکله په خپله ژبه سره خبرې وکړي؟
۷. په اسلام کې د شورا اهمیت څه دی؟ هغه بیان کړئ.
۸. په اسلام کې تعاون او مرسته څه مفهوم لري؟
۹. د متمدنې ټولنې په هکله څه ویلای شئ؟
۱۰. څوک کولای شي د تواضع مفهوم روښانه کړي؟
۱۱. په فردي او ټولنیز ژوند کې د رښتیا ویلو د اهمیت په هکله مفصل معلومات وړاندې کړئ.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library